

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧА
ГЕОГРАФІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ГЕОГРАФІЇ УКРАЇНИ ТА РЕГІОНАЛІСТИКИ**

**ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ПЛАНУВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ
ВЕЛИКОКУЧУРІВСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ**

**Кваліфікаційна робота
Рівень вищої освіти – перший(бакалаврський)**

Виконав:
студент 4 курсу 402 групи
спеціальності 106 географія ОП
«Регіональний розвиток і
просторове планування
Радул Ілля Іванович
Керівник:
Заячук Мирослав Дмитрович
д. геогр. н., доцент кафедри
географії України та
регіоналістики

До захисту допущено на засіданні
кафедри протокол № 11 від 11 червня 2024
Завідувач кафедри _____проф.Костащук І.І

Чернівці-2024

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ І МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ ІНФРАСТРУКТУРНОЇ ЛАНКИ ЖИТТЄЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СІЛЬСЬКОГО НАСЕЛЕНОГО ПУНКТУ.....	6
1.1 Поняття соціальна інфраструктура.....	6
1.2 Стан наукової розробленості проблеми.....	11
1.3 Методи дослідження соціальної інфраструктури.....	16
Висновки до розділу 1.....	21
РОЗДІЛ 2 ХАРАКТЕРИСТИКА СОЦІАЛЬНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ ВЕЛИКОКУЧУРІВСЬКОЇ ГРОМАДИ.....	23
2.1 Географічне положення громади.....	23
2.2 Метричні характеристики території громади.....	24
2.3 Демографічна характеристика громади.....	26
2.4 Об'єкти побутового обслуговування.....	30
2.5 Об'єкти медичного обслуговування.....	38
2.6. Об'єкти сфери послуг.....	42
Висновки до розділу 2	51
РОЗДІЛ 3 ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ ВЕЛИКОКУЧУРІВСЬКОЇ ГРОМАДИ.....	53
3.1 Аналіз Стратегії розвитку громади.....	53
3.2 Інвестиційний план розвитку громади з використанням swot - аналізу і його видів.....	60
ВИСНОВКИ.....	67
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	72

ВСТУП

Актуальність дослідження. Українські сільські території сьогодні переживають період розбалансованості аграрного сектора - важливого складника економіки України. Забезпечуючи економічну безпеку народу України, він є головним експортером продовольчої продукції за кордон, потерпаючи при цьому від неефективності державної аграрної політики, яка сприяє накопиченню проблем, та створює загрозу існуванню сільських територій. Актуальна Стратегія розвитку громад сприяє відкриттю нових можливостей не тільки економічного розвитку, а продукує розвиток комфорту та якості життя не тільки членів громади, а й країни в цілому. Дослідження проблематики стратегічного розвитку громад складають основу досліджень науковців О. Берданова, Г. Васильченка, А. Ткачук, А. Мельник, Г. Монастирського, Г. Желюк та інших. Проте різноманітність громад потребує гнучкості, індивідуалізації та модернізації існуючих методичних та теоретичних положень.

Умови, критерії формування територіальних громад – важливий елемент формування територіальних громад на етапі утворення, формування дієздатних органів місцевого самоврядування, які повинні вирішити на певній території вирішення всіх питань створення та підтримання комфортного життєвого середовища для жителів громади. Важливим є здатність органів місцевого самоврядування належно виконувати свої повноваження [16].

Тому дослідження особливостей розробки стратегій розвитку для кожної громади має наукову та практичну цінність. Важливим є визначення головних теоретико-практичних засад стратегічного планування громад, які утворюють фундамент аналізу технології планування та особливості розробки стратегії розвитку конкретної територіальної громади і на цій основі вибудувати комплексний план розвитку просторового розвитку територіальної громади – одночасно містобудівна документація на місцевому рівні та документація із землеустрою, що розробляється з метою забезпечення сталого розвитку території. Соціальна інфраструктура є необхідним елементом розвитку сільської місцевості та має велике значення для покращення якості життя місцевого

населення. У контексті зростаючої ролі сільської місцевості в економіці та соціальному житті країни, територіальне планування соціальної інфраструктури є важливим завданням для підтримки розвитку територій та підвищення якості життя місцевого населення.

Актуальність теми кваліфікаційної роботи "Територіальне планування соціальної інфраструктури Великокучурівської громади" є беззаперечно надзвичайно важливою, оскільки може стати цінним джерелом інформації для розробки планів територіального розвитку та поліпшення життя місцевого населення.

Мета дослідження: вивчення сучасного стану соціальної інфраструктури Великокучурівської громади, виявлення проблем її розвитку та розробка рекомендацій щодо їх вирішення через територіальне планування.

Завдання дослідження:

1. Вивчити поняття соціальної інфраструктури та методи її дослідження.
2. Дослідити суспільно-географічні аспекти функціонування соціальної інфраструктури Великокучурівської громади з фокусом на об'єкти побутового обслуговування, медичного обслуговування та сфери послуг.
3. Виявити проблеми та перспективи розвитку соціальної інфраструктури Великокучурівської громади.
4. Розробити рекомендації щодо покращення територіального планування соціальної інфраструктури Великокучурівської громади.

Об'єкт дослідження: соціальна інфраструктура Великокучурівської громади.

Предмет дослідження: проблеми та перспективи розвитку соціальної інфраструктури Великокучурівської громади через територіальне планування.

Методи дослідження соціальної інфраструктури Великокучурівської громади, які можуть бути використані у кваліфікаційній роботі, включають:

1. Оглядове дослідження - огляд та аналіз джерел, які стосуються соціальної інфраструктури Великокучурівської громади.

2. Територіальний аналіз - аналіз території Великокучурівської громади з фокусом на об'єкти соціальної інфраструктури.
3. Експертний метод - опитування експертів з галузі соціальної інфраструктури.
4. Анкетування - опитування населення з питань доступності та якості соціальної інфраструктури.
5. Статистичний - зібрати статистичну інформацію.
6. Порівняльно-географічний - провести порівняльний аналіз рівня розвитку окремих територій громади.

Новизна кваліфікаційної роботи у багатогранному дослідженні та прогнозуванні розвитку соціальної інфраструктури з урахуванням потреб жителів регіону та можливостей ресурсного забезпечення території, перспективного стратегічного мислення, організаційних перспектив, продуктивної діяльності місцевої влади, мотиваційної активності населення громади.

Практичне значення кваліфікаційної роботи у визначенні проблем та перспектив розвитку соціальної інфраструктури Великокучурівської громади, як результату удосконалення територіального планування. Дана інформація може бути корисною для місцевої влади, громадських організацій та жителів Великокучурівської громади у забезпеченні якісної та доступної соціальної інфраструктури.

Структура кваліфікаційної роботи: вступ, 3 розділи, висновки до кожного розділу, загальні висновки, список використаних джерел. Основний обсяг роботи- 72 сторінки, загальний - 75 сторінок.

РОЗДІЛ І

МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ ІНФРАСТРУКТУРНОЇ ЛАНКИ ЖИТТЄЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СІЛЬСЬКОГО НАСЕЛЕНОГО ПУНКТУ

1.1 Поняття соціальної інфраструктури.

Поняття "соціальна інфраструктура" має велику важливість для розвитку суспільства. Соціальна інфраструктура охоплює різноманітні об'єкти та послуги, які забезпечують соціальне забезпечення населення. Це можуть бути медичні заклади, освітні установи, об'єкти культури, спорту, соціального обслуговування та інші.

Важливість соціальної інфраструктури полягає в тому, що вона сприяє формуванню соціальної сфери суспільства, забезпечує населенню доступ до основних соціальних послуг та зменшує соціальну нерівність. Крім того, соціальна інфраструктура є важливим фактором для забезпечення здоров'я населення та підтримки економічного розвитку регіону.

Тому розвиток соціальної інфраструктури є одним з пріоритетів державної політики в багатьох країнах світу. В Україні, наприклад, розвиток соціальної інфраструктури є однією з головних цілей реформування державного управління та регіонального розвитку. Важливість поняття "соціальна інфраструктура" полягає в тому, що вона визначає об'єкти та послуги, які є необхідними для забезпечення соціального забезпечення населення та підтримки розвитку суспільства в цілому.

Аналізуючи наукові джерела, можна прослідкувати два підходи до визначення поняття соціальна інфраструктура. Перше визначення, характеризує її як таку, що включає в себе різноманітні галузі, такі як медична допомога, освіта, житлово-комунальне господарство, транспорт і зв'язок, культура і т.д. Всі вони спрямовані на надання різноманітних послуг для населення. Тому соціальну інфраструктуру можна розглядати як сукупність галузей, які прямо або опосередковано пов'язані зі сферою послуг[7].

Забезпечення населення якісними послугами у сфері охорони здоров'я, освіти, культури, житлово-комунального господарства та інших галузях є

важливою складовою розвитку суспільства. У багатьох випадках саме рівень розвитку соціальної інфраструктури є одним з основних критеріїв для оцінки якості життя населення.

З іншого боку, соціальну інфраструктуру розуміють як комплекс (сукупність) матеріальних об'єктів, які необхідні для задоволення потреб і забезпечення загальних умов ефективної діяльності людини в усіх сферах суспільного життя. Це пов'язано з тим, що соціальна інфраструктура включає в себе не тільки послуги, але і різноманітні матеріальні об'єкти, такі як школи, лікарні, культурні заклади, транспортні засоби та інфраструктуру, які є необхідними для забезпечення задоволення потреб населення та підтримання життєздатності суспільства в цілому.

Ось декілька визначень поняття "соціальна інфраструктура":

1. Соціальна інфраструктура – це складний інституціональний механізм, що забезпечує доступ населення до важливих соціальних послуг, що формують основи життєдіяльності суспільства.
2. Соціальна інфраструктура – це набір матеріальних та нематеріальних об'єктів та послуг, спрямованих на задоволення потреб населення в життєвих умовах, забезпечення його здоров'я, освіти, культури, спорту тощо.
3. Соціальна інфраструктура – це система соціальних об'єктів та послуг, що забезпечує життєдіяльність населення, забезпечує рівень соціальних послуг та їх якість[36].

В загальному, визначення поняття "соціальна інфраструктура" базуються на тому, що вона є складним механізмом, який забезпечує доступ населення до важливих соціальних послуг та матеріальних об'єктів, необхідних для задоволення основних потреб людини. Вона має на меті забезпечити якісний рівень життя населення та сприяти розвитку суспільства в цілому[18].

Проблематика поняття "соціальна інфраструктура" пов'язана з низкою викликів, що стоять перед суспільством. До основних проблем можна віднести:

1. Нерівномірний розподіл соціальної інфраструктури: часто відсутність соціальної інфраструктури в окремих регіонах, яка необхідна для забезпечення належного рівня життя населення.
2. Недостатній розвиток соціальної інфраструктури: недостатність матеріально-технічної бази, фінансування, персоналу, що впливає на якість надання соціальних послуг.
3. Неадекватність соціальної інфраструктури: якість надання соціальних послуг не завжди відповідає вимогам сучасного життя, що знижує їх ефективність.
4. Недостатня інформованість громадськості про соціальну інфраструктуру: відсутність відкритої та доступної інформації про соціальну інфраструктуру призводить до неефективного використання та недовіри до владних структур.
5. Невідповідність соціальної інфраструктури потребам населення: зміна демографічних, соціально-економічних та технологічних факторів вимагає постійного аналізу та оновлення соціальної інфраструктури.

Всі ці проблеми впливають на якість життя населення, знижують рівень доступності та якості соціальних послуг, впливають на розвиток регіонів та економіки в цілому. Отже, вирішення проблематики поняття "соціальна інфраструктура" є важливим завданням для розвитку суспільства.

Україна має велику потребу у прискоренні розвитку соціальної інфраструктури, яка довгий час була недооцінена в економічному житті суспільства. Серед складових соціальної інфраструктури значну роль відіграють транспорт і зв'язок, які належать до матеріального виробництва, але є також нематеріальними складовими, що забезпечують обслуговування людей.

В Україні соціальна інфраструктура поділяється на соціально-побутовий та соціально-культурний комплекси, але обидві галузі мають дефіцит розвитку та потребують великих бюджетних витрат. Розгалуженість інфраструктури на певній території має важливе значення для швидкості та якості розвитку виробництва.

Основні функції соціальної інфраструктури полягають у:

- розподілі та обміні матеріальних благ, який забезпечується за допомогою мережі підприємств оптової та роздрібної торгівлі та підприємств громадського харчування;
- наданні споживчих послуг, зокрема, у сферах житлово-комунального господарства, підприємств побутового обслуговування, пасажирського транспорту та зв'язку;
- охороні здоров'я населення, яка здійснюється через заклади медичного та санаторно-курортного обслуговування, а також заклади фізкультури та спорту, соціального забезпечення населення;
- формуванні суспільної свідомості та наукового світогляду, що забезпечується мережею культурно-освітніх закладів та закладів мистецтва;
- управлінні та охороні суспільного порядку, за допомогою органів державного управління, громадських організацій та органів громадського порядку.

В цілому, соціальна інфраструктура забезпечує використання потенціалу суспільства на користь людини. Водночас, на формування соціальної інфраструктури держави впливають різні фактори.

Економічні фактори пов'язані з рівнем соціально-економічного розвитку країни, політичні фактори визначають вплив соціальної політики на підвищення потенціалу соціальної інфраструктури, правові фактори зумовлені законодавчими нормами та правовідносинами у галузі регулювання соціальних відносин, культурні фактори визначають вплив системи моральних і культурно-духовних цінностей, норм і традицій на соціальні відносини, демографічні фактори враховують чисельність населення та його структуру, соціальні фактори відображають особливості побуту, освітній рівень, зайнятість тощо, національно-етнічні фактори визначають вплив менталітету, інтересів, споживчих звичок, традицій і звичаїв.

Важлива сфера життєдіяльності суспільства – соціальна сфера, яка продукує реалізацію суспільних та індивідуальних інтересів людини. Провідним завданням більшості країн світу у розвитку економіки є соціальна орієнтація національної економіки, яка передбачає встановлення соціальних пріоритетів, норм і цінностей для підвищення добробуту населення.. Соціальна інфраструктура створює комфортне життя населення, відновлює робочу силу в регіоні та охоплює освіту, охорону здоров'я, культуру, побутове обслуговування, зв'язок, транспорт, житлово- комунальне господарство[26].

Отже, актуальна Стратегія розвитку громад сприяє відкриттю нових можливостей не тільки економічного розвитку, а продукує розвиток комфорту та якості життя не тільки членів громади, а й країни в цілому. Дослідження проблематики стратегічного розвитку громад складають основу досліджень науковців О. Берданова, Г. Васильченка, А. Ткачук, А. Мельник, Г. Монастирського, Г. Желюк та інших.

Різноманітність громад потребує гнучкості, індивідуалізації та модернізації існуючих методичних та теоретичних положень. Тому дослідження особливостей розробки стратегій розвитку для кожної громади має наукову та практичну цінність. Важливим є визначення головних теоретико-практичних засад стратегічного планування громад, які утворюють фундамент аналізу технології планування та особливості розробки стратегії розвитку конкретної територіальної громади і на цій основі вибудувати комплексний план розвитку просторового розвитку територіальної громади – одночасно містобудівна документація на місцевому рівні та документація із землеустрою, що розробляється з метою забезпечення сталого розвитку території.

Соціальна інфраструктура є необхідним елементом розвитку сільської місцевості та має велике значення для покращення якості життя місцевого населення. У контексті зростаючої ролі сільської місцевості в економіці та соціальному житті країни, територіальне планування соціальної інфраструктури є важливим завданням для підтримки розвитку територій та підвищення якості життя місцевого населення.

Соціальна інфраструктура охоплює різноманітні об'єкти та послуги, які забезпечують соціальне забезпечення населення. Це можуть бути медичні заклади, освітні установи, об'єкти культури, спорту, соціального обслуговування та інші.

Важливість соціальної інфраструктури полягає в тому, що вона сприяє формуванню соціальної сфери суспільства, забезпечує населенню доступ до основних соціальних послуг та зменшує соціальну нерівність. Крім того, соціальна інфраструктура є важливим фактором для забезпечення здоров'я населення та підтримки економічного розвитку регіону. Соціальну інфраструктуру можна розглядати як сукупність галузей, які прямо або опосередковано пов'язані зі сферою послуг. Забезпечення населення якісними послугами у сфері охорони здоров'я, освіти, культури, житлово-комунального господарства та інших галузях є важливою складовою розвитку суспільства. Соціальну інфраструктуру розуміють як комплекс (сукупність) матеріальних об'єктів, які необхідні для задоволення потреб і забезпечення загальних умов ефективної діяльності людини в усіх сферах суспільного життя..

1.2. Стан наукової розробленості проблеми.

Як показник соціально-економічного розвитку території, чинник забезпеченості трудових ресурсів, збереження демографічного потенціалу, соціальна структура досліджувалася українськими ученими у різних наукових галузях: економічної, історичної, юридичної, державного управління, національної безпеки. Учені С. Бондарь, Т.Гоголь, О.Гринько, І.Куліш, В. Рябоконь, О. Серьогіна-Берестовська та багато інших приділяли значну увагу розвитку соціальної інфраструктури на сільських територіях.

Соціальна інфраструктура – складне поняття із закладеною необхідністю необхідності глибокого теоретичного осмислення через широкий діапазон функціонального призначення та гуманітарно-орієнтованого складника.

Наукова література в більшості випадків трактує дане поняття з економічної точки зору. Дослідження соціальної інфраструктури головною спрямованістю

має за напрямками: як чинник формування людського капіталу та визначник модернізації соціогуманітарного простору.

Окремі науковці виокремлюють соціальну інфраструктуру як складник соціально-економічного розвитку. В основу поняття «соціальна інфраструктура» покладено поняття із військової сфери та мало змістовне визначення як комплекс допоміжних споруд чи об'єктів, які були засобами забезпечення бойової готовності. Поява поняття «інфраструктура» в економічних довідниках, підручниках пізніше було означено як комплекс галузей, що обслуговували галузі народного господарства. Інфраструктурі відводилася роль допоміжного утворення для створення сприятливих умов ефективної роботи основної сфери, для задоволення людських потреб [6].

XX століття внесло до змісту поняття «інфраструктура» інституціональну, виробничу, соціально-побутову, екологічну та персональну складові, перетворивши її в одну із базисних категорій економіки. Набула нових значень – рух потоків продукції, людей, вантажів, енергії, інформації як критерії успіху економічних підприємств. Сьогодення представляє трактування інфраструктури у широкому спектрі словників. Проте при цьому вирізняється неоднозначністю.

Академічне трактування - сукупність галузей господарства та видів його діяльності для обслуговування виробничої та невиробничої сфер економіки. Академічний тлумачний словник з української мови має аналогічне трактування

Таким чином, в академічному трактуванні інфраструктура представлена як життєво необхідна комплексна складова населених пунктів, які забезпечують якість життя населення в даному регіоні.

Економічна наука подає інфраструктуру як комплекс галузей народного господарства, які обслуговують промисловість й сільське господарство. [13]

«Комплекс галузей для обслуговування будівництва, енергетики, залізничного транспорту, зв'язку, водопостачання та водовідведення; освіту, науку, медицину [14].

Ключовими складовими є галузі матеріального й нематеріального виробництва з призначенням обслуговування економіки на певній території;

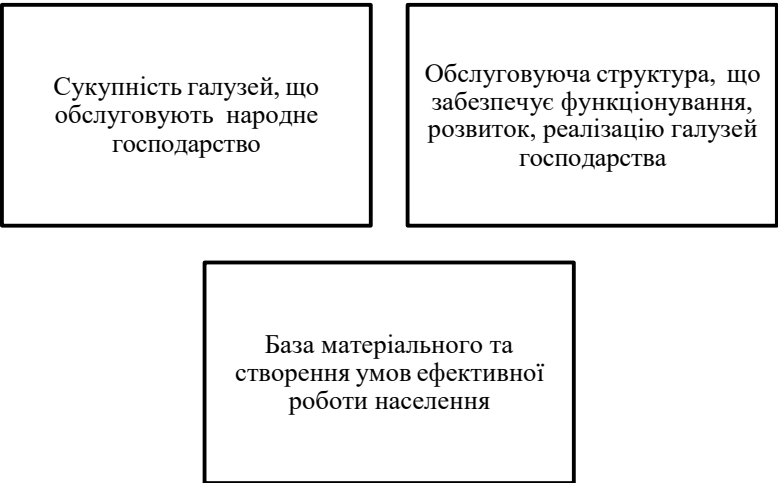
виокремлення виробничої та соціальної інфраструктури. Архітектурна галузь до інфраструктури відносить галузі обслуговування матеріального виробництва [32].

Словники державного управління визначають інфраструктуру як комплекс обслуговуючих структурних виробничих й невиробничих елементів, які забезпечують реалізацію функціонування та розвиток певного суб'єкта господарювання.

Поняття «інфраструктури» дає можливість виділити різні підходи до його тлумачення.

Таблиця 1.1.

Підходи до тлумачення поняття «інфраструктура»

Щодо змістовного наповнення поняття «інфраструктура» українськими вченими його можна представити у вигляді таблиці 1.2.із змістовним наповненням в наукових працях учених

Таблиця 1.2.

Змістовне наповнення поняття «інфраструктура» у працях українських учених

Атаманс О. [2] Специфічний етап розвитку соціально-економічної системи	Брунець Б. [5] Єдина цілісна система
Верланов Ю.[9] Дещо, що забезпечує нормальне існування виробництва	Розенштейн-Родан П. [37]Умови навколишнього середовища для ривка приватного виробництва
Рекуненко І.Сукупність елементів забезпечення господарської діяльності [21]	Саблук П. та ін. [34] Система підприємств обслуговування товаровиробників
Садчикова І. [25] Універсальна системна категорія економічної науки	Хаджинов І. [35] Комплекс допоміжних галузей

У порівнянні із соціальною структурою міста сільська інфраструктура має специфічні відмінності:

- Низький рівень розвиненості та оснащеності матеріально-технічної бази, об'єктів життязабезпечення та дозвілля;
- Проблемність забезпеченості населення робочими місцями;
- Відсутність диверсифікації видів послуг для населення, малий їх обсяг;
- Переважна робота з виробленням сільськогосподарської продукції;
- Залежність від економічного рівня території.

Аналіз наукової літератури дає можливість зробити висновок стосовно стану та розвитку соціальної структури в Україні, які за останній час стають предметом дослідження науковців України. Інституалізація соціального інвестування, окреслення інструментів цього процесу, авторське розуміння стратегії державного інвестування соціального розвитку, моделі бюджетного інвестування медицини, освіти, культури, мистецтва містить колективна монографія «Державне інвестування в соціальний розвиток (інфраструктурний аспект)[11]

Тенденції, динаміка, структури бюджетних видатків соціальної інфраструктури; обґрунтування позиції цільової планової діяльності містить колективна монографія «Динаміка, структура та проблеми інвестування в соціальну структуру» [12].

У монографії «Соціальна структура на шляхах реформування місцевого самоврядування» [27] доведено необхідність проведення системної регіональної політики розвитку соціальної інфраструктури на місцевому рівні на основі соціальних пріоритетів та переходу до цільової бюджетної діяльності.

Отже, соціальна інфраструктура – складне поняття із закладеною необхідністю необхідності глибокого теоретичного осмислення через широкий діапазон функціонального призначення та гуманітарно-орієнтованого складника.

XX століття внесло до змісту поняття «інфраструктура» інституціональну, виробничу, соціально-побутову, екологічну та персональну складові, перетворивши її в одну із базисних категорій економіки. Набула нових значень –

рух потоків продукції, людей, вантажів, енергії, інформації як критерії успіху економічних підприємств. Сьогодення представляє трактування інфраструктури у широкому спектрі словників. Проте при цьому вирізняється неоднозначністю.

У порівнянні із соціальною структурою міста сільська інфраструктура має специфічні відмінності:

- Низький рівень розвиненості та оснащеності матеріально-технічної бази, об'єктів життєзабезпечення та дозвілля;
- Проблемність забезпеченості населення робочими місцями;
- Відсутність диверсифікації видів послуг для населення, малий їх обсяг;
- Переважаючі виробництво сільськогосподарської продукції;
- Залежність від економічного рівня території.

У порівнянні із соціальною структурою міста сільська інфраструктура має специфічні відмінності: низький рівень розвиненості та оснащеності матеріально-технічної бази, об'єктів життєзабезпечення та дозвілля; проблемність забезпеченості населення робочими місцями; відсутність диверсифікації видів послуг для населення, малий їх обсяг; переважна робота з виробленням сільськогосподарської продукції; залежність від економічного рівня території [27]

Аналіз наукової літератури дає можливість зробити висновок стосовно стану та розвитку соціальної структури в Україні, які за останній час стають предметом дослідження науковців України. Сучасні умови підвищили роль соціальної інфраструктури як чинника сталого розвитку країн та регіонів на різних рівнях. Це пов'язано зі зростанням ролі соціальної політики та збільшенням запитів населення щодо створення сприятливих умов життя, поліпшення якості життя та збереження трудових ресурсів[27].

1.3 Методи дослідження соціальної інфраструктури

Соціальна інфраструктура – складне поняття із закладеною необхідністю необхідності глибокого теоретичного осмислення через широкий діапазон функціонального призначення та гуманітарно-орієнтованого складника[22].

Починаючи з середини 20-го століття, у країнах з розвинутою ринковою економікою розвиток соціальної інфраструктури став прискорюватись. Це стало важливим фактором глобалізації та інтернаціоналізації світової економіки. Сучасні умови підвищили роль соціальної інфраструктури як чинника сталого розвитку країн та регіонів на різних рівнях. Це пов'язано зі зростанням ролі соціальної політики та збільшенням запитів населення щодо створення сприятливих умов життя, поліпшення якості життя та збереження трудових ресурсів.

У зв'язку з науково-технічною революцією, змінилися трудова мотивація та здоров'я працівників, що позитивно вплинуло на якість робочої сили. Завдяки новій матеріально-технічній базі, сектор соціальної інфраструктури забезпечує високу ефективність своєї діяльності. Це призвело до перерозподілу трудових ресурсів з сфери матеріального виробництва до сфери послуг. Проте, якщо темпи змін соціальної інфраструктури не відповідають темпам зростання соціально-економічного розвитку країни або регіону, це може призвести до загострення соціальних проблем і міграції населення в країни або регіони з кращими умовами життя. Таким чином, вивчення теоретичних і практичних аспектів розвитку соціальної інфраструктури є необхідним, щоб забезпечити стале та ефективне розвиток цієї галузі.

Методи дослідження соціальної інфраструктури є важливим інструментом для аналізу, планування та розвитку соціальної інфраструктури. Вони дозволяють визначити стан і потреби населення в різних сферах соціальної інфраструктури, оцінити наявні ресурси та їх використання, визначити пріоритетні напрямки розвитку та ресурси, необхідні для їх реалізації[4].

До методів дослідження соціальної інфраструктури можна віднести анкетування населення, опитування експертів, аналіз статистичних даних, проведення економіко-математичного моделювання та інші.

Ці методи дозволяють детально вивчити соціальну інфраструктуру певної території, збір і аналіз даних щодо населення, його потреб та існуючих ресурсів,

що в свою чергу дозволяє розробляти ефективні плани розвитку соціальної інфраструктури, які відповідають потребам населення та можливостям регіону.

Дослідження соціальної інфраструктури є важливим для забезпечення ефективного розвитку суспільства і підвищення якості життя населення. Ось деякі аргументи щодо ефективності застосування методів дослідження соціальної інфраструктури:

1. Детальне зрозуміння потреб населення: Дослідження соціальної інфраструктури дає можливість зрозуміти потреби населення в різних галузях (наприклад, медичному обслуговуванні, освіті, культурі тощо), що дозволяє планувати та розробляти ефективні програми та проекти для задоволення цих потреб.

2. Розуміння стану інфраструктури: Дослідження соціальної інфраструктури дає можливість зрозуміти стан інфраструктури в різних регіонах, що дозволяє визначати пріоритети та планувати розвиток цих галузей на майбутнє.

3. Визначення пріоритетів: Дослідження соціальної інфраструктури дозволяє визначити пріоритети у розвитку різних галузей, що допомагає ефективно спрямовувати кошти та ресурси на ті галузі, які потребують найбільшого розвитку.

4. Моніторинг та оцінка ефективності: Дослідження соціальної інфраструктури дозволяє моніторити та оцінювати ефективність програм та проектів, що реалізуються у галузі соціальної інфраструктури, що дозволяє вчасно внести корективи та покращити якість послуг.

5. Оптимізація витрат: Дослідження соціальної інфраструктури дозволяє визначити оптимальні витрати на розвиток різних галузей.

Розробка методів дослідження соціальної інфраструктури є важливою з кількох причин:

- Дослідження соціальної інфраструктури дозволяє отримати об'єктивну інформацію про стан розвитку соціальної сфери, а також про потреби населення в соціальних послугах та інфраструктурі.
- Розробка методів дослідження дозволяє проводити комплексний аналіз

соціальної інфраструктури з різних поглядів, що сприяє більш точному визначенню проблем та потреб у цій сфері.

- Застосування наукових методів дослідження дозволяє збирати та обробляти великі обсяги даних, що дає можливість розробляти стратегії розвитку соціальної інфраструктури на основі обґрунтованих та доказових підходів.
- Розробка методів дослідження соціальної інфраструктури важлива для підвищення ефективності та якості різноманітних соціальних проектів, оскільки дає можливість аналізувати їх вплив на соціальну інфраструктуру та населення.
- Останнім часом у зв'язку зі стрімким розвитком технологій та зростанням інтересів громадськості до соціальної інфраструктури, розробка нових методів дослідження є важливою для адаптації до змінюючихся умов та потреб ринку.

Поєднання різних методів дослідження соціальної інфраструктури може допомогти отримати більш повне та точне розуміння стану та потреб цієї сфери. Наприклад, соціологічні опитування та фокус-групи можуть допомогти зрозуміти потреби та пріоритети населення щодо певних видів соціальної інфраструктури, а картографування може допомогти визначити розташування та доступність існуючих об'єктів соціальної інфраструктури. Крім того, використання статистичних методів аналізу може допомогти оцінити ефективність використання бюджетних коштів та результативність програм та проектів, пов'язаних з розвитком соціальної інфраструктури.

Важливо також пам'ятати про те, що вибір методів дослідження повинен залежати від конкретної проблеми або запитання дослідження. Наприклад, якщо метою дослідження є визначення рівня задоволеності населення якістю медичних послуг, то доцільним може бути використання соціологічних опитувань та інтерв'ю з пацієнтами, а також аналіз статистичних даних щодо кількості та якості наданих медичних послуг. Також важливо забезпечити взаємодію та координацію між дослідженнями, щоб уникнути дублювання зусиль та забезпечити повноту та точність отриманої інформації.

Отже, методи дослідження соціальної інфраструктури є важливим інструментом для аналізу, планування та розвитку соціальної інфраструктури.

Вони дозволяють визначити стан і потреби населення в різних сферах соціальної інфраструктури, оцінити наявні ресурси та їх використання, визначити пріоритетні напрямки розвитку та ресурси, необхідні для їх реалізації. До методів дослідження соціальної інфраструктури можна віднести анкетування населення, опитування експертів, аналіз статистичних даних, проведення економіко-математичного моделювання та інші

Поєднання різних методів дослідження соціальної інфраструктури може допомогти отримати більш повне та точне розуміння стану та потреб цієї сфери. Важливо також пам'ятати про те, що вибір методів дослідження повинен залежати від конкретної проблеми або запитання дослідження. Наприклад, якщо метою дослідження є визначення рівня задоволеності населення якістю медичних послуг, то доцільним може бути використання соціологічних опитувань та інтерв'ю з пацієнтами, а також аналіз статистичних даних щодо кількості та якості наданих медичних послуг. Також важливо забезпечити взаємодію та координацію між дослідженнями, щоб уникнути дублювання зусиль та забезпечити повноту та точність отриманої інформації.

Картографічний метод. Картографічний метод дослідження в географії - це метод, який використовує картографічні матеріали, такі як карти, для аналізу та вивчення географічних об'єктів, процесів та взаємозв'язків. Цей метод дозволяє географам візуалізувати географічну інформацію на картах, що полегшує її розуміння та допомагає здійснювати аналіз просторових відносин.

Порівняльно-географічний метод. Порівняльно-географічний метод - це науковий метод, який полягає в порівнянні географічних явищ та процесів на різних територіях для встановлення закономірностей, взаємозв'язків та причин тих чи інших явищ. Цей метод дозволяє аналізувати вплив географічних умов на соціально-економічний розвиток, культурні особливості, кліматичні фактори тощо.

Висновки до розділу 1.

Актуальна Стратегія розвитку громад сприяє відкриттю нових можливостей не тільки економічного розвитку, а продукує розвиток комфорту та якості життя не тільки членів громади, а й країни в цілому. Дослідження проблематики стратегічного розвитку громад складають основу досліджень науковців О. Берданова, Г. Васильченка, А. Ткачук, А. Мельник, Г. Монастирського, Г. Желюк та інших.

Різноманітність громад потребує гнучкості, індивідуалізації та модернізації існуючих методичних та теоретичних положень. Тому дослідження особливостей розробки стратегій розвитку для кожної громади має наукову та практичну цінність. Важливим є визначення головних теоретико-практичних засад стратегічного планування громад, які утворять фундамент аналізу технології планування та особливості розробки стратегії розвитку конкретної територіальної громади і на цій основі вибудувати комплексний план розвитку просторового розвитку територіальної громади – одночасно містобудівна документація на місцевому рівні та документація із землеустрою, що розробляється з метою забезпечення сталого розвитку території.

Соціальна інфраструктура є необхідним елементом розвитку сільської місцевості та має велике значення для покращення якості життя місцевого населення. У контексті зростаючої ролі сільської місцевості в економіці та соціальному житті країни, територіальне планування соціальної інфраструктури є важливим завданням для підтримки розвитку територій та підвищення якості життя місцевого населення. Охоплює різноманітні об'єкти та послуги, які забезпечують соціальне забезпечення населення. Це можуть бути медичні заклади, освітні установи, об'єкти культури, спорту, соціального обслуговування та інші.

Важливість соціальної інфраструктури полягає в тому, що вона сприяє формуванню соціальної сфери суспільства, забезпечує населенню доступ до основних соціальних послуг та зменшує соціальну нерівність. Крім того, соціальна інфраструктура є важливим фактором для забезпечення здоров'я

населення та підтримки економічного розвитку регіону.

Соціальну інфраструктуру можна розглядати як сукупність галузей, які прямо або опосередковано пов'язані зі сферою послуг. Забезпечення населення якісними послугами у сфері охорони здоров'я, освіти, культури, житлово-комунального господарства та інших галузях є важливою складовою розвитку суспільства. Соціальну інфраструктуру розуміють як комплекс (сукупність) матеріальних об'єктів, які необхідні для задоволення потреб і забезпечення загальних умов ефективної діяльності людини в усіх сферах суспільного життя.

XX століття внесло до змісту поняття «інфраструктура» інституціональну, виробничу, соціально-побутову, екологічну та персональну складові, перетворивши її в одну із базисних категорій економіки. Набула нових значень – рух потоків продукції, людей, вантажів, енергії, інформації як критерії успіху економічних підприємств. Сьогодення представляє трактування інфраструктури у широкому спектрі словників. Проте при цьому вирізняється неоднозначністю.

Методи дослідження соціальної інфраструктури є важливим інструментом для аналізу, планування та розвитку соціальної інфраструктури. Вони дозволяють визначити стан і потреби населення в різних сферах соціальної інфраструктури, оцінити наявні ресурси та їх використання, визначити пріоритетні напрямки розвитку та ресурси, необхідні для їх реалізації. До методів дослідження соціальної інфраструктури можна віднести анкетування населення, опитування експертів, аналіз статистичних даних, проведення економіко-математичного моделювання та інші. Поєднання різних методів дослідження соціальної інфраструктури може допомогти отримати більш повне та точне розуміння стану та потреб цієї сфери.

РОЗДІЛ 2

ХАРАКТЕРИСТИКА СОЦІАЛЬНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ ВЕЛИКОКУЧУРІВСЬКОЇ ГРОМАДИ

2.1 Географічне положення громади.

Великокучурівська сільська громада утворена з серпні 2015 року. До її складу увійшли сільські ради: Великокучурівська, Тисовецька, Снячівська. Розташована поруч з обласним центром м. Чернівці та об'єднує 5 сільських населених пунктів: Великий Кучурів, Годилів, Тисовець, Снячів, Глибочок Сторожинецького району Чернівецької області. Адміністративним центром стало найбільше село Великий Кучурів[23].

Великокучурівська сільська громада розташована у південній частині Чернівецької області у Чернівецькому районі на межі із південною частиною обласного центру, міста Чернівці. Територія громади витягнута з півдня на південний захід між містами Чернівці, Сторожинець та селищем міського типу Глибока. Територія громади межує з північного сходу – з обласним центром міста Чернівці; північного заходу – з селом Кам'яна; півночі – з селом Кам'яна; сходу – з селами Коровія, Волока Глибоцького р-ну; - півдня – з селом Червона Діброва Глибоцького р-ну; заходу – з селом Глибочок Старобросківської та Кам'янської сільської ради. Розташована поміж важливих доріг міжнародного значення від Чернівців у напрямку на південь, проте не проходять територією громади безпосередньо [15].

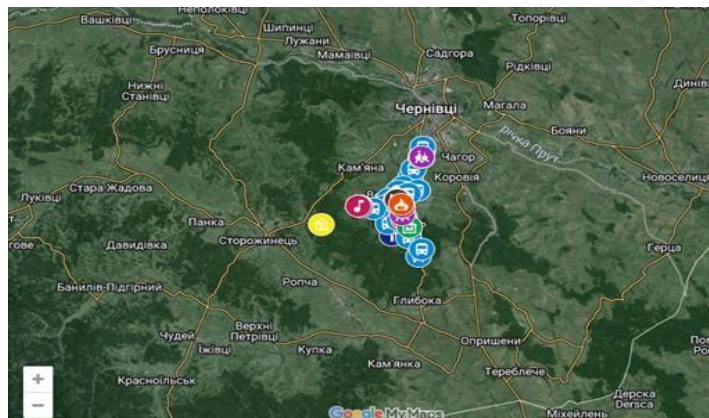

Рис.2.1. Карта Великокучурівської сільської ради

М'який клімат, та значні масиви хвойно-листяних дерев, мальовничі ландшафти та переважання дерново-підзолисті ґрунти, рівень природної родючості ґрунтів переважно досить низький. Обмеженість площ для сільського виробництва, городництва, тепличного господарства.

В рамках проекту представники об'єднаної громади разом з професійними журналістами підготували презентаційний ролик «Агенти громад. Великокучурівська ОТГ», який можна переглянути за посиланням: <https://www.youtube.com/watch?v=NqkWmjC2cCk>

2.2. Характеристика території громади

Територія громади має площу 97,7 км² з населенням більше 14 тис. чоловік.

Рис.2.2. Картохема розташування Великокучурівської сільської громади

Територіальне розташування громади має такі статистичні показники:

Відстань від столиці України, міста Києва - 541 км, до міста Чернівці (обласного центру – 7 км. Найближчий аеропорт (м. Чернівці) -11,8 км, аеропорту м. Львова - 290км,аеропорту «Бориспіль» (Київ) -573 км. Найближчий морський порт (м. Одеса) -702 км.

Через села громади Годилів, Великий Кучурів й Тисовець прокладено автошлях державного значення, який веде до українсько- румунського кордону та автошлях районного значення по лінії міста Чернівці, Сторожинець - села Годилів, Великий Кучурів, Снячів та Глибочок. Межі Великокучурівською громадою проходять біля міста Чернівці, Волоківською, Глибоцькою, Кам'янською та Сторожинецькою територіальними громадами[28].

Гідрографія громади представлена річками Дереглуй, Коровля, Верхівець, Клітишня, Снячівець, озерами – 35га. На території громади є ставки: 2 – в межах населених пунктів і 1- за межами, проте скоро буде передані. Мають належне утримання.71 га

Вільних ділянок промислового призначення громада не має. Площа мішаних лісів

-2932,39 га. Земель сільськогосподарського призначення 3519,97 га. Площа земель запасу становить 485 га[24].

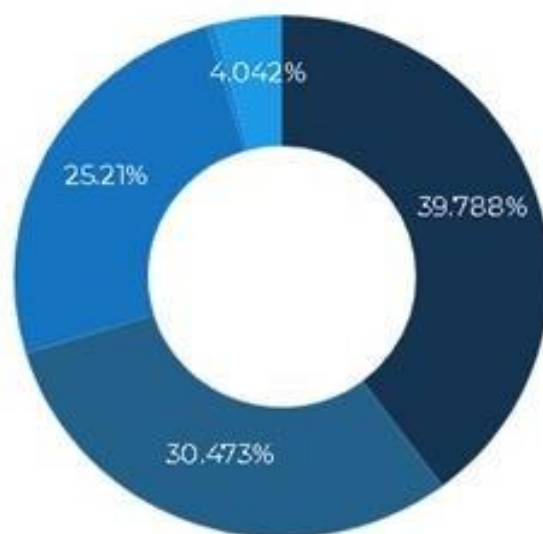

Рис. 2.3. Структура земельного фонду

Таблиця 2.1.

Структура земельного фонду

● "Сільськогосподарські землі, у тому числі:"	3 906.21	39.788
Багаторічні насадження	56.8	0.579
Сіножаті	362.5	3.692
Пасовища	725.61	7.391
Під господарськими будівлями і дворами	10.1	0.103
Під господарськими шляхами і прогонами	1.2	0.012
Рілля	2 750	28.011
● "Землі лісогосподарського призначення	2 991.73	30.473
Лісові землі	2 991.73	30.473
● "Забудовані землі	2 475	25.21
Землі житлової та громадської забудови	1 176.57	11.984
Землі промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та іншого призначення	125.39	1.277
Землі природно заповідного фонду та іншого природоохоронного призначення	1 158.1	11.796
Землі рекреаційного призначення	14.78	0.151
Землі історико-культурного призначення	0.16	0.002
● Води	47.86	0.487
● Землі запасу	396.8	4.042

[30]

2.3. Демографічна характеристика громади

Населення громади з кожним роком збільшується – внаслідок природного приросту, а також нового будівництва житлових будинків на території громади. Станом на 1 січня поточного року кількість населення громади складає 14418 осіб. З них – молодь у віці від 18 до 35 років – 3295 осіб, у т.ч. 1615 осіб чоловічої статі та 1680 – жіночої.

Працездатне населення складає 8634 осіб. Кількість офіційно зареєстрованих безробітних осіб коливається в межах 100-130 осіб.

Осіб пенсійного віку – 3057, із них чол.-1216, жін. – 1841.

Таблиця 2.2.

Загальна характеристика населення

Назва	2018	2019	2023
Кількість всіх жителів громади	14 528	14 564	14 418
Середній вік мешканця	45,6	45,6	0
Кількість осіб на 1 кв. км	148,74	149,109	0
Приріст населення за минулий рік		+36	

Аналіз таблиці показує, що середній вік жителів громади залишається на рівні 45 років й 6 місяців. Густота населення збільшується на 1,002%. Приріст у 2019 році складає +36 осіб.

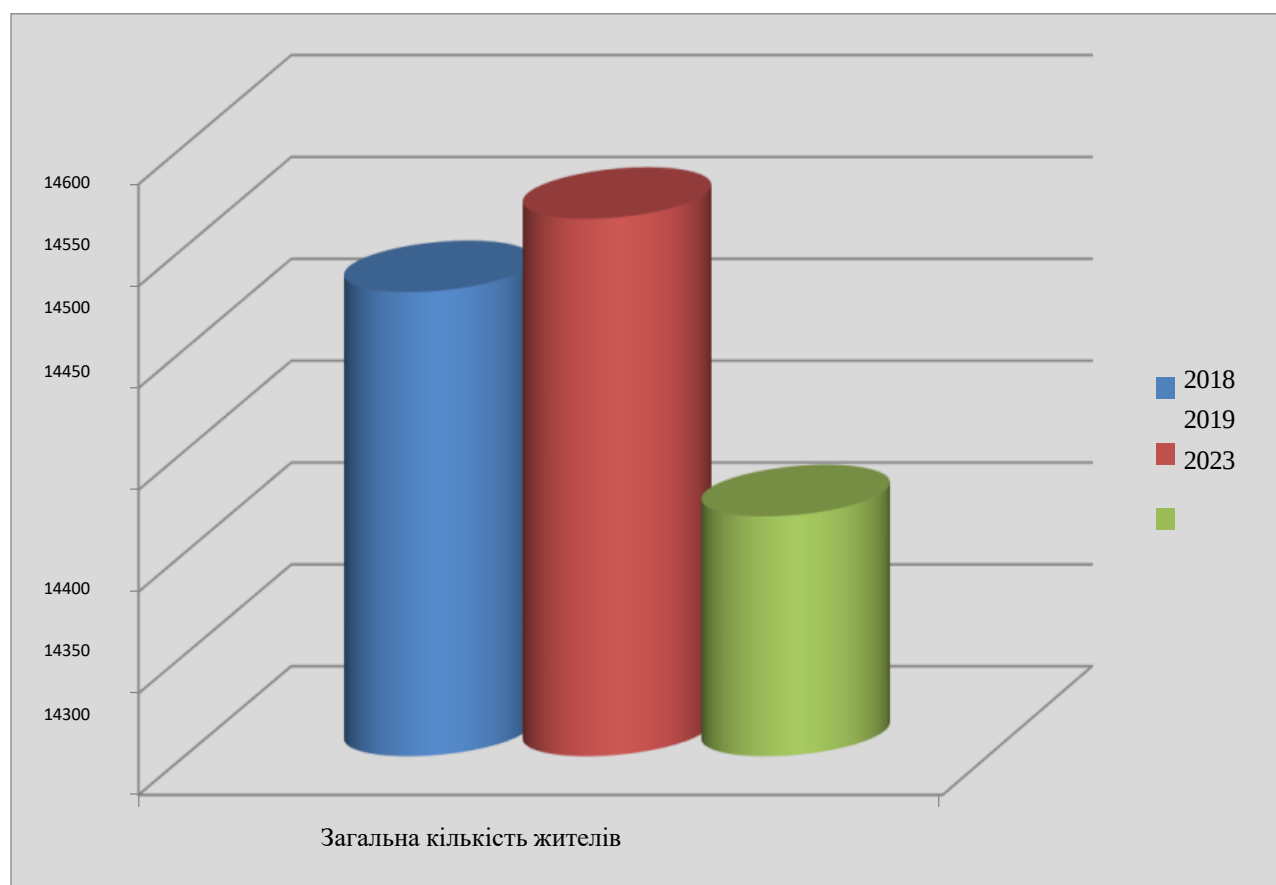

Рис. 2.4. Загальна кількість жителів
Великочурівської територіальної громади

Таблиця 2.3

Вікова структура населення

Вік	Усі		Жінки		Чоловіки	
	тис.осіб	%	тис.осіб	%	тис.осіб	%
● менше 15	2 880	19.672	1 420	49.31	1 460	50.69
● 15 - 24	1 565	10.69	785	50.16	780	49.84
● 25 - 29	910	6.216	444	48.79	466	51.21
● 30 - 34	1 025	7.001	550	53.66	475	46.34
● 35 - 39	1 246	8.511	664	53.29	582	46.71
● 40 - 49	2 099	14.337	1 093	52.07	1 006	47.93
● 50 - 59	1 914	13.074	966	50.47	948	49.53
● 60 - 70	1 716	11.721	963	56.12	753	43.88
● більше 70	1 285	8.777	880	68.48	405	31.52

Рис.2.5. Віковий склад Великокучурівської територіальної громади

Аналіз вікового складу свідчить про нерівномірність вікового складу населення. Найбільша кількість дітей та підлітків до 15 років. Спадання кількості населення починається після 50 років. Критичним щодо кількості населення є вік 25-29 років. За даними таблиці 2.3. побудована діаграма «Статевий склад населення».

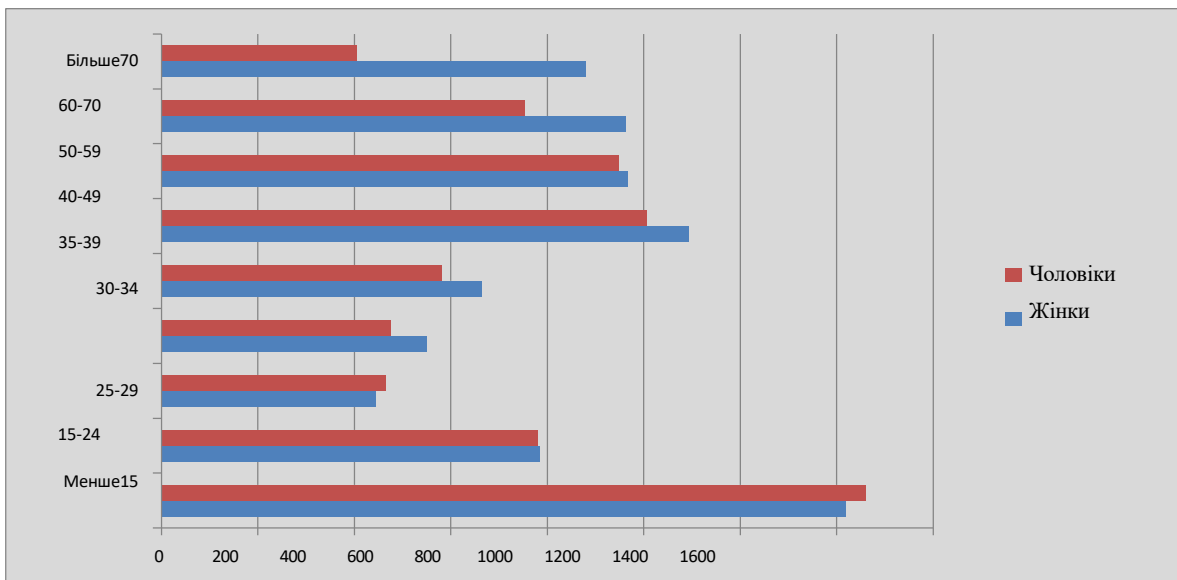

Рис. 2.6. Статевий склад населення Висококучугурівської територіальної громади [31]

Аналіз діаграми свідчить про переважання кількості осіб чоловічої статі у віці до 15 років, практично однаковою кількістю чоловічої та жіночої статі стає у віці 15-24 роки. З 30 до 50 років кількість чоловіків зменшується і майже вирівнюється із кількістю осіб жіночої статі у віці 50-59 років. З 60 років кількість населення спадає, особливо чоловічої статі з активним прогресом у віці більше 70 років, коли чоловіків залишається більше ніж удвічі менше за жінок.

Позитивне сальдо міграцій, ріст кількості населення за рахунок переселення населення у приміську зону характеризує село Годилів, що безпосередньо прилягає до міста Чернівці. За демографічним прогнозуванням останніх років спостерігається від'ємний природний приріст та від'ємне сальдо міграції населення. Спільнота жителів громади добре інтегрована, проте мало активна у діяльності громади через повне перекладення відповідальності та ініціативності на місцеву владу. Інтеграція населення громади є відносно доброю через об'єднання трьох колишніх сільських рад без зміни території з моменту її створення.

Мешканці громади здатні до самоорганізованості у будівництві різних видів інфраструктури: будівництві доріг, стадіонів, мереж зв'язку, освітлення вулиць, газифікації, прокладанні водогонів, ремонті місцевих доріг.

Для населення громади характерна багатокультурність, не дивлячись на переважання українців. Це урізноманітнює місцеву культуру та особливості національної спадщини.

2.4 Об'єкти побутового обслуговування

Перед початком робіт над стратегією була виконана попередня робота в рамках проекту "Українська адміністрація майбутнього", який отримав фінансову підтримку Фонду Міжнародної Солідарності в рамках програми Підтримка Демократії 2015, що реалізовується Міністерством Закордонних Справ Польщі та Канади. У січні 2016 року експерти з Фонду Менеджерських Ініціатив, які керують цим проектом, провели майстер-класи та зустрічі з представниками органів місцевого самоврядування та робочими групами у Великокучурівській сільській об'єднаній територіальній громаді.

Метою цих зустрічей було наступне:

- Докладне ознайомлення з поточною суспільно-економічною ситуацією громад, що знаходяться на етапі об'єднання.
- Підведення підсумків попередніх партнерських і проектних відносин.
- Обговорення очікувань кожної громади від реформування процесу.
- Визначення пріоритетних проблем, що можуть бути розвинені громадами впродовж 2016-2020 років.
- Встановлення потенційних пріоритетів співпраці, які сприятимуть втіленню ініціатив громад упродовж 2016-2020 років.
- Проведення дискусії щодо можливих інструментів фінансування заходів та проектів.

Територіальне планування соціальної інфраструктури громади - це процес розробки стратегії розвитку та розміщення об'єктів соціальної інфраструктури на території громади з урахуванням потреб населення та ресурсних можливостей.

Основна мета територіального планування - це забезпечення рівномірного розміщення та доступності об'єктів соціальної інфраструктури для мешканців громади. Це дає змогу забезпечити належні умови для життя та розвитку людей, а також сприяти соціально-економічному розвитку території[17].

Територіальне планування включає в себе збір та аналіз інформації про населення, структуру та потреби в соціальній інфраструктурі, а також про ресурсні можливості громади. На основі цих даних розробляється стратегія розвитку та конкретні плани щодо розміщення об'єктів соціальної інфраструктури на території громади.

Окрім того, територіальне планування враховує прогностичні показники розвитку громади та соціально-економічного середовища, що дозволяє підготувати громаду до майбутніх змін та відповідно розробляти стратегії розвитку.

Рисунок 2.3. Великокучурівська громада.

У сільській об'єднаній територіальній громаді існують кілька громадських товариств:

- У селі Великий Кучурів діє сільське громадське товариство "Мрія".
- У селі Снячів функціонує сільське громадське товариство "Факел".
- У селі Тисовець існує сільське громадське товариство "Надія".

Громада має досвід у реалізації проектів, які отримали підтримку від міжнародних структур, зокрема від UNDP. Один з таких проектів був спрямований на термомодернізацію дошкільного закладу у селі Великий Кучурів. Мешканці громади активно запускають та долучаються до різних ініціатив, включаючи підтримку українських військових на сході України.

Територіальне планування соціальної інфраструктури громади є важливим інструментом для забезпечення раціонального використання ресурсів та ефективного розвитку території.

У рамках проекту "Українська адміністрація майбутнього" відбулася зустріч з мешканцями громади 19-20 січня 2016 року. Участь у заході взяли двадцять осіб, включаючи представників адміністрації громади, депутатів, мешканців, а також представників лікарських і учительських середовищ.

За допомогою методу RADAR був складений список проблем громади, який потім був пріоритетним шляхом демократичного голосування. В результаті цих дій було сформовано список проблем, відповідно до їх важливості для мешканців. Наведені нижче цифри вказують на кількість голосів, які отримала кожна проблема:

1. Стан дорожньої інфраструктури та відсутність придорожніх ровів - 14 голосів.
2. Матеріальний стан та забезпечення медичних установ - 11 голосів.
3. Забруднення навколишнього середовища через відсутність централізованої системи вивозу сміття - 10 голосів.
4. Матеріальний стан та забезпечення закладів культури - 6 голосів.
5. Відсутність централізованої системи каналізації та забруднення води і ґрунту 5 голосів.

6. Недостатня кількість дошкільних закладів - 5 голосів.
7. Відсутність поліції на території громади - 5 голосів.
8. Недостатнє освітлення вулиць на території громади - 5 голосів.
9. Недостатня кількість спортивних майданчиків та інших спортивних об'єктів 4 голоси.
10. Недосконалість законодавчої бази, а також нестабільність державного фінансування - 4 голоси
11. Слабкий стан інфраструктури, включаючи відсутність мостів, що обмежує доступ до публічних послуг для мешканців - 4 голоси.
12. Відсутність досвіду роботи в новій організаційній структурі об'єднаної громади - 3 голоси.
13. Недостатня кількість місць у школах для дітей (близько 60 осіб) - 3 голоси.
14. Недостатня кількість робочих місць - 3 голоси.
15. Оповзні ґрунти та незахищені береги рік - 3 голоси.
16. Невикористання енергозберігаючих технологій у соціальних установах - 2 голоси.
17. Відсутність туристичної бази та розвитку зеленого туризму - 2 голоси.
18. Часткова несанкціонована вирубка лісів - 2 голоси.
19. Застаріле устаткування в адміністрації - 1 голос.
20. Відсутність якісного штучного покриття спортивного майданчику в селі Тисовець - 1 голос.

На основі результатів голосування було складено список проблем, які важливі для мешканців громади, і в подальшому планується їх вирішення в рамках проекту "Українська адміністрація майбутнього".

Послуги і продукція у сфері побутового обслуговування — це послуги, які пов'язані з веденням домашнього господарства, виконанням різноманітних ремонтних робіт, забезпеченням санітарно-гігієнічних та інших потреб населення, а також з виготовленням за індивідуальними замовленнями особистих речей та предметів господарського призначення.

Об'єкти побутового обслуговування Великокучурівської громади складаються з декількох типів закладів. Перш за все, це мережа продуктових магазинів, які забезпечують мешканців громади продуктами харчування та предметами першої необхідності. Окрім того, в громаді є невелика мережа магазинів товарів для дому та побутової техніки, а також послуг з ремонту цих товарів[8].

На території громади зареєстровано 38 приватних підприємств, в яких працює 635 осіб. З них 60% працівників є мешканцями громади. Загалом на території об'єднаної територіальної громади проживає близько 6 тисяч осіб працездатного віку.

У селі Великий Кучурів функціонує ТОВ "Вікна-Стиль", яке займається виготовленням металопластикових вікон і дверей. Також є підприємства з виробництва меблів та вирощування квітів. Загалом, на території громади діють 785 приватних підприємств.

На сьогоднішній день в селах, що входять до складу сільської об'єднаної територіальної громади, встановлено мережу вуличного освітлення з 1968 ліхтарями. Були проведені роботи з встановлення таймерів та заміни традиційних ламп на енергозберігаючі. Це сприятиме зменшенню споживання електроенергії, а бюджет громади вже заощадив 176,9 тис. гривень у 2015 році. Об'єднана територіальна громада планує продовжувати роботу з поліпшення вуличного освітлення, зокрема, установити додаткові ліхтарі на ділянках, які цього потребують. Наприклад, в селі Великий Кучурів освітлюється 85% вулиць, у селі Снячів - 55%, у селі Тисовець - 60%, у селі Годилів - 70%, а у селі Глибочок - 50%. В цьому плані керівництво об'єднаної територіальної громади розробило проект для поліпшення вуличного освітлення.

Частота руху громадського транспорту у напрямку Чернівців становить приблизно 30 хвилин протягом усього дня, що в цілому задовольняє потреби мешканців у громадському транспорті.

Послугами громадського транспорту займаються дві місцеві приватні перевізницькі компанії. Також доступні потяги до Чернівців та Вадул-Серету.

Усі будинки на території об'єднаної територіальної громади є приватною власністю. Комунальних будівель немає необхідності в утриманні та володінні.

Проблемою для громади є відсутність централізованої системи водопостачання та каналізації. Мешканці мають власні криниці та септики. Всі домогосподарства на території громади мають електроенергію. У 75% господарств газифіковано. Інтернет-послугами займаються дві фірми. Приблизно 50% мешканців володіють комп'ютерами та користуються Інтернетом.

На території громади переважають невеликі приватні господарства. Декілька сільськогосподарських підприємств орендують поля у селян та займаються вирощуванням пшениці та сої у великому масштабі. Мешканці також вирощують горіхи, яблука та інші фрукти у своїх приватних садах, які частково продають на місцевому переробному підприємстві "Буковина-продукт" та на ринку в Чернівцях. Також в невеликих кількостях утримуються тварини.

Значна кількість мешканців займається виробництвом та продажем будівельних матеріалів та предметів побуту. Близькість до обласного центру Чернівців зумовлює те, що багато жителів шукають роботу там, зокрема на одному з найбільших ринків на заході України - Калинівському ринку. Багато мешканців об'єднаної громади також виїжджають на сезонну роботу за кордон, зокрема до країн Європейського Союзу, таких як Румунія та Угорщина, та надсилають кошти назад в Україну.

Проблемою для громади є те, що працюючі на їх території, але зареєстровані в інших місцях, платять податки за місцем реєстрації, що не приносить доходу громаді. На території громади функціонують 4 відділення "Укрпошти", відділок державного "Ощадбанку", 61 споживчий та промисловий магазин, 17 ресторанів і кав'ярень, 5 перукарень, 1 автозаправка.

В об'єднаній територіальній громаді відсутня централізована система підтримки бізнесу. Керівництво громади поставило собі завдання сприяти збільшенню працевлаштування мешканців та боротьбі з безробіттям, підтримувати розвиток підприємництва в громаді, а також перереєструвати ТОВ

"Вікна-Стиль" в селі Великий Кучурів, що дозволить збільшити прибуток громади з податків від підприємців.

Забезпечення усіх населених пунктів централізованою системою водопостачання - збудовано 50% мережі централізованого водопостачання та водовідведенням у громаді.

- реалізовано 2 проекти спрямованих на будівництво чи покращення інфраструктури пов'язаної з водопостачанням та водовідведенням.
- збудовано очисних споруд у найбільших населених пунктах громади.

Суспільно-географічна характеристика об'єктів побутового обслуговування в громаді показує, що вона має розвинену мережу об'єктів, що забезпечують мешканців громади необхідними послугами та товарами для задоволення їх потреб. Проте, для поліпшення рівня обслуговування може бути потрібно розширення мережі об'єктів, зокрема в окремих районах громади, де попит на послуги може бути вищим.

Деякі можливі недоліки Об'єктів побутового обслуговування Великокучурівської громади включають:

1. Недостатня кількість об'єктів: можливо, що наявні об'єкти побутового обслуговування недостатньо, щоб задовольнити потреби всієї громади, особливо в віддалених або менш заселених районах.
2. Низька якість послуг: у разі недостатньої контролю якості можуть виникати проблеми з чистотою, безпекою та якістю послуг, що надаються.
3. Низький рівень технологічного обладнання: обладнання може бути застарілим, що призводить до низької продуктивності та високих витрат на підтримку.
4. Недостатнє навчання та розвиток персоналу: можливо, що персонал об'єктів побутового обслуговування не отримує достатньої кількості навчання та розвитку, що може впливати на якість послуг.
5. Недостатня доступність для людей з обмеженими можливостями: об'єкти побутового обслуговування можуть не бути доступні для людей з

обмеженими можливостями, що обмежує їх можливість використовувати ці послуги.

6. Недостатній вплив на розвиток громади: деякі об'єкти побутового обслуговування можуть мати обмежений вплив на розвиток громади, оскільки їх послуги можуть бути відносно поверховими і не забезпечувати широкого спектру підтримки громади.

На сьогоднішній день, громада самостійно організовує та фінансує процес збирання та вивезення сміття. Щомісяця на кожен виборчий округ, спеціальний трактор вивозить побутові відходи до сільських сміттєзвалищ, які облаштовані в кожному населеному пункті. Мешканці не сплачують додатково за цю послугу. Керівництво громади має намір покращити цю систему шляхом створення комунального підприємства, яке буде надавати послуги на території громади. У майбутньому, громада планує впровадити систему сортування сміття та ефективну утилізацію відходів.

Ефективність об'єктів побутового обслуговування у громаді можна оцінювати за кількістю та якістю наданих послуг, задоволеністю клієнтів та розвитком цієї сфери в цілому. Якщо громада має достатню кількість об'єктів побутового обслуговування, які надають якісні та доступні послуги, це може позитивно впливати на життя молоді, особливо на тих, хто мешкає самостійно або в гуртожитках.

Стратегічна ціль	Операційна ціль	Дії
1. Створення умов для збільшення кількості робочих місць	1.1. Створення умов для розвитку сільського господарства та забезпечення якісною с/г продукцією, вихід на європейські ринки (садівництво, переробка с/г продукції, якість с/г продукції).	1.1.1. Створення кооперативів, пунктів прийому, переробки сільськогосподарської продукції.
		1.1.2. Створення кооперативів, пунктів прийому і переробки природної продукції лісу (ягід, грибів, горіхів тощо).
		1.1.3. Просування і реклама місцевого виробника, сприяння розвитку малого та середнього бізнесу.

Об'єкти побутового обслуговування можуть надавати різноманітні послуги, які є важливими для молоді. Наприклад, ремонт та обслуговування побутової техніки, клінінгові послуги, послуги з перукарського та косметичного обслуговування, послуги лаундж-зон та коворкінгів, дитячі майданчики та ігрові зони.

Ефективність цих об'єктів полягає в тому, що вони надають молоді можливість вирішувати побутові проблеми та отримувати якісні послуги за доступну ціну. Крім того, ці об'єкти можуть створювати робочі місця та підтримувати місцеву економіку.

У свою чергу, розвиток об'єктів побутового обслуговування в громаді може мати позитивний вплив на молодь, зокрема на тих, хто планує залишатись в рідному місті чи селі та розвивати своє підприємницьке мислення. Розвиток цієї сфери може збільшити інвестиційний потенціал громади та забезпечити додаткові можливості для молодих підприємців.

2.5 Об'єкти медичного обслуговування

Об'єкти медичного обслуговування Великокучурівської громади розташовані на території сіл і містечок, що входять до складу громади. Найбільші за населенням населений пункт, такі як Великий Кучурів, має власний медичний заклад, який забезпечує населення медичною допомогою.

- Комунальне некомерційне підприємство Великокучурівська амбулаторія загальної практики сімейної медицини с. Великий Кучурів.
- Філія Тисовецької амбулаторія загальної практики сімейної медицини с.Тисовець.
- Філія Снячівської амбулаторія загальної практики сімейної медицини с.Снячів.
- Філія Годилова с Годилів.

На території громади функціонують наступні медичні заклади:

- Три амбулаторії загальної практики сімейної медицини та три фельдшерсько- акушерські пункти. Також є два автомобілі невідкладної медичної допомоги. Ці установи утримуються за рахунок державної дотації на охорону здоров'я.

Загальна кількість ліжок у лікарнях становить 16. У 2023 році було зареєстровано майже 40 тисяч візитів мешканців до медичних закладів. Основними проблемами цих установ є відсутність сучасного обладнання, нестача ліків і необхідність термінового ремонту медичних приміщень. Крім того, наявні медичні установи надають лише первинну медичну допомогу, всі інші послуги надаються у районному центрі Сторожинці, що ускладнює доступ до медичного обслуговування для мешканців об'єднаної громади.

Громада планує відновити роботу лікарні в селі Великий Кучурів у 2023 році з можливістю надання як стаціонарної, так і денної медичної допомоги. Це дозволить забезпечити медичні послуги вищого рівня, включаючи процедури, операції та реабілітацію. Громада також планує звернутися до Міністерства охорони здоров'я з проханням про додаткову підтримку для проведення ремонтних робіт у медичних установах та закупівлю необхідного сучасного обладнання. Кількість медичних працівників у закладах охорони здоров'я становить 80 осіб, що є достатньою для надання медичних послуг.

У громаді діють також амбулаторії загальної практики, кабінети зубних лікарів та лікарень. Такі заклади медичного обслуговування надають первинну медичну допомогу населенню у місцевості, де відсутня можливість швидкої

доставки до медичних закладів в більш крупних містах.

Наприклад, у Великокучурівській СТГ діє Амбулаторія Загальної практики сімейної медицини в селі Великий Кучурів та надає медпослуги. До переліку входять консультації сімейних лікарів, терапевтів і педіатрів, які за необхідності дадуть направлення до фахівця вторинної або третинної допомоги. Крім того, до послуг Великокучурівської АЗПСМ входить спостереження вагітності і дітей до трьох років.

Заплановано за стратегією розвитку 2016-2023, покращення надання послуг у гуманітарній, адміністративній сфері.

- Забезпечення якісних медичних послуг.
- Відновлення роботи дільничної лікарні у селі Великий Кучурів з стаціонарними ліжками та ліжками денного перебування.
- Капітальний та поточний ремонт закладів охорони здоров'я.
- Модернізація медичного обладнання.

Виконано забезпечення якісних медичних послуг:

- проведений капітальний та поточний ремонт усіх закладів охорони здоров'я
- оновлено медичне обладнання на 70%
- закуплено 3 сучасних карети швидкої медичної допомоги
- участь 3 лікарів громади у курсах підвищення кваліфікації, навчальних візитах.

Однак, в громаді також є проблемні зони, де недостатньо медичних закладів та медичного персоналу. Зокрема, це стосується віддалених сільських населених пунктів. Також може бути проблемою надання якісної медичної допомоги у вихідні та святкові дні, коли деякі заклади медичного обслуговування не працюють у повному обсязі.

Отже, хоча велику частину громади покриває медична інфраструктура, існують деякі проблемні зони, які потребують уваги та вдосконалення медичної інфраструктури.

Деякі з найбільш поширених недоліків Об'єктів медичного обслуговування Великокучурівської громади можуть включати:

1. Недостатня кількість медичних працівників, особливо в сільських районах, де віддаленість від міст може ускладнювати залучення кваліфікованих лікарів та медсестер.
2. Обмежений доступ до медичного обладнання та ліків, особливо в менших медичних закладах.
3. Недостатнє фінансування та бюджетні обмеження можуть призводити до недостатньої якості медичних послуг та обмежувати розвиток медичних закладів.
4. Відсутність програм попередження та ранньої діагностики захворювань може призвести до того, що хвороби виявляються занадто пізно та потребують більш складного лікування.
5. Низький рівень кваліфікації медичного персоналу, особливо в сільських районах, може обмежувати можливості лікування та діагностики певних захворювань.
6. Недостатній контроль за якістю медичних послуг та відсутність механізмів відповідальності за неправильне лікування може створювати небезпеку для здоров'я пацієнтів.
7. Недоступність медичних послуг для окремих груп населення, зокрема людей з обмеженими можливостями та людей похилого віку, може бути проблемою для громади.

Для оцінки ефективності сфери медичного обслуговування в громаді можна використовувати різноманітні показники. Одним з найбільш важливих показників є доступність медичної допомоги населенню. Цей показник визначається кількістю населення, що отримує доступ до медичної допомоги відповідно до потреб та стандартів.

Крім того, ефективність сфери медичного обслуговування можна оцінювати за наявністю та якістю медичного обладнання та препаратів, кваліфікацією медичного персоналу, рівнем задоволеності пацієнтів та іншими показниками. У разі високої ефективності сфери медичного обслуговування в громаді можна очікувати покращення здоров'я населення, зменшення ризику захворювань та

покращення якості життя. Водночас, недостатня ефективність цієї сфери може призвести до загрози для здоров'я населення, недооцінки попиту на медичні послуги та інших негативних наслідків.

2.6 Об'єкти сфери послуг

Сфера послуг охоплює матеріальні та нематеріальні послуги, які задовольняють потреби споживача в різних сферах життєдіяльності. В Україні класифікація послуг була розпочата в 1970-х роках, тоді вона включала більше 1500 видів послуг, але на сьогодні ця класифікація не є повною і не включає в себе нові види послуг. Матеріальні послуги включають діяльність підприємств та організацій, які задовольняють матеріальні потреби споживача, такі як: будівництво будинків, комунальні послуги, торгівля та харчування, служби побуту тощо.

Нематеріальні послуги включають послуги, які задовольняють соціально-культурні та інформаційні потреби споживача, такі як освіта, консультації, розваги тощо. Послуги є результатом діяльності у певних сферах життєдіяльності, який здійснюється виробником на замовлення споживача. Важливою особливістю послуг є те, що вони не можуть бути накопичені, транспортовані або існувати окремо від споживача.

Об'єкти сфери послуг обслуговування Великокучурівської громади розташовані переважно в центрі громади та на околицях, що забезпечує зручний доступ до них для мешканців міста та прилеглих сіл. У цьому районі зосереджено різноманітні заклади харчування, такі як кав'ярні, пекарні, ресторани, закусочні, магазини з продажу продуктів харчування та супермаркети. Також в цьому районі є багато закладів краси, перукарень, салонів краси, масажних кабінетів та інших послуг для догляду за зовнішнім виглядом. Також у громаді є розвинені туристичні послуги, зокрема готелі, гостьові будинки та кемпінги. Більшість з них знаходяться на березі річки та в гірській місцевості.

Торгова площа	
6.67	5
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ТОРГОВОЇ ПЛОЩІ В ГРОМАДІ, КВ.КМ	КІЛЬКІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ ОПТОВОЇ ТА РОЗДРІБНОЇ ТОРГІВЛІ
Споживчий ринок	
Кількість продуктових магазинів	37
Кількість інших магазинів	32
Кількість супермаркетів	7
Кількість закладів громадського харчування	38

Усі ці об'єкти сфери послуг забезпечують жителям громади та туристам доступ до необхідних послуг та товарів, сприяють розвитку господарства та підвищенню рівня життя населення.

У межах об'єднаної громади працює п'ять закладів культури:

- Будинок культури в селі Великий Кучурів;
- Будинок культури в селі Тисовець, де діє народний колектив "Тисівчанка";
- Будинок народної творчості та фольклору в селі Снячів, де діє фольклорний колектив "Снячівські молодички";
- Сільський клуб в селі Годилів;
- Сільський клуб в селі Глибочок.

Крім того, у філіях бібліотек у селах Снячів, Великий Кучурів та Годилів діють близько 15 художніх гуртків, які пропонують різноманітні заняття, такі як вишивання, бісероплетіння, малювання та інше.

У закладах культури та освіти діють аматорські артистичні гуртки, проводяться урочистості, концерти та зустрічі.

У філії бібліотеки у селі Великий Кучурів підключений Інтернет. Всього в установах працюють близько 20 гуртків, які відвідують приблизно 150 дітей.

Проте приміщення потребують капітального ремонту, а також є необхідність у закупівлі додаткового музичного обладнання.

Сільська об'єднана територіальна громада Великий Кучурів планує найближчим часом здійснити такі заходи:

- Капітальний ремонт клубів у селі Годилів, Глибочок та Тисовець;
- Реконструкцію приміщення літ. "В" дошкільного навчального закладу "Перлинка" у Великому Кучурові з метою створення актового залу, спортзалу та літніх павільйонів.
- Проведення капітального ремонту Будинку культури в селі Великий Кучурів для розміщення частини кабінетів органів місцевого самоврядування, а також відділів інших державних служб, таких як Пенсійний фонд, казначейство та управління соціального захисту населення.

Громада також планує покращити та розвинути роботу бібліотек, а також залучити спонсорів для підтримки місцевих закладів культури.

Для оцінки ефективності роботи закладів сфери послуг обслуговування важливо враховувати ряд факторів. Перш за все, це рівень задоволеності клієнтів, що можна вивчати за допомогою опитувань та зворотного зв'язку. Також важливо аналізувати фінансову рентабельність закладів, або їх економічну ефективність, що відображається в рівні прибутковості та рентабельності.

Іншим важливим показником ефективності є рівень професійної компетентності та кваліфікації працівників, що відображається у якості наданих послуг. Наприклад, якість медичних послуг залежить від рівня медичної освіти та досвіду лікарів та медичного персоналу.

Також важливо враховувати доступність послуг для населення. Наприклад, якщо заклад знаходиться в окремій частині міста, або віддалено від населених пунктів, це може знизити доступність для клієнтів та зменшити ефективність роботи закладу.

У загальному розумінні, ефективність роботи закладів сфери послуг обслуговування можна оцінити за допомогою різноманітних показників, що

відображають рівень якості наданих послуг, рівень задоволеності клієнтів та економічну ефективність.

Так, заклади сфери послуг, такі як культурно-освітні заклади, ресторани, кафе, готелі, аптеки тощо, можуть значно допомогти у розвитку громади. Вони привертають до себе туристів та гостей, створюють нові робочі місця та збільшують дохід місцевого населення.

Також розроблений громадою екскурсійний маршрут Великокучурівською ТГ

- Палац спорту "Маленький Париж"
- "Квіти Буковини"
- Басейн "Dolphin"
- Краєзнавчий етнографічний музей "Бабусяна світлиця"
- Комплекс відпочинку "Рутка"
- Кінно-спортивний клуб "Elizium"
- Чоловічий монастир "Скит Похвали Пресвятої Богородиці"
- Компанія «Вікна Стиль Трейдінг»
- Музей бойової слави
- "Бджолина Хата"
- Музей-садиба Анни Душак
- Пам'ятник загиблим австрійським солдатам, що загинули під час війни Росії з Австро-Угорщиною
- "Садовий"

Наприклад, культурно-освітні заклади, такі як музеї, театри, кінотеатри та бібліотеки, забезпечують населення доступом до культурної та освітньої інформації, що збагачує та розвиває громаду. Ресторани та кафе привертають до себе туристів та місцевих мешканців, створюють робочі місця та збільшують дохід місцевої економіки. Аптеки та інші заклади медичного обслуговування забезпечують населення необхідними медичними послугами та продуктами.

Тому, важливо розвивати та підтримувати заклади сфери послуг в громаді, щоб забезпечити її розвиток та підвищення якості життя населення.

Такі заклади сфери послуг, як ресторани, кафе, готелі, туристичні агентства,

салони краси та інші, можуть мати важливий вплив на розвиток громади. По-перше, вони можуть залучати туристів та інвесторів, що сприяє зростанню економіки та підвищенню зайнятості місцевого населення. По-друге, такі заклади створюють робочі місця та сприяють розвитку підприємництва в місцевості. По-третє, вони забезпечують населення різноманітними послугами, що сприяє покращенню якості життя та підвищенню комфорту проживання у громаді. Крім того, такі заклади можуть бути платниками податків та сприяти формуванню бюджету місцевої громади. Отже, вони можуть відігравати важливу роль у розвитку громади.

Заклади освіти та культури Великокучурівської сільської ради

1. Заклади дошкільної освіти:

Великокучурівський ЗДО «Казка» Великокучурівської сільської ради Чернівецького району Чернівецької області.

2. Заклади загальної середньої освіти:

Великокучурівський ЗЗСО I-III ступенів імені Володимира Бузенка Великокучурівської сільської ради Чернівецького району, Чернівецької області. Надає початкову, базову середню та повну загальну середню освіту.

Годилівський ЗЗСО I-III ступенів Великокучурівської сільської ради Чернівецького району, Чернівецької області надає дошкільну, початкову, базову середню та повну загальну середню освіту.

Сняківський ЗЗСО I-III ступенів Великокучурівської сільської ради Чернівецького району, Чернівецької області. Надає дошкільну, початкову, базову середню та повну загальну середню освіту.

Тисовецький ЗЗСО I-II ступенів імені Анни Душак Великокучурівської сільської ради Чернівецького району, Чернівецької області.

1. Заклади позашкільної освіти:

Комунальний заклад «Великокучурівська дитячо-юнацька спортивна школа» Великокучурівської сільської ради Чернівецького району, Чернівецької області. Функціонують відділення з таких видів спорту: футбол, волейбол, баскетбол, велоспорт, настільний теніс, боротьба вільна, бокс, рукопашний бій, художня

гімнастика.

Великокучурівська музична школа Великокучурівської сільської ради Чернівецького району, Чернівецької області. Функціонують відділи: фортепіанний, струнний, духовий, народний, теоретично-хоровий.

2. Заклади культури:

Центр культури та дозвілля Великокучурівської сільської ради та публічна бібліотека. Проводяться масові заходи, концерти, виставки до знаменних дат та визначних подій, читацькі вечори, вечори-зустрічі, вечори-пам'яті, творчі вечори тощо. Працюють гуртки: танцювальні (дитячі, дорослий), образотворчого мистецтва, театральний та клуби за інтересами.

Філія Центру культури та дозвілля села Тисовець Чернівецького району, Чернівецької області. Проводяться масові заходи, концерти, виставки до знаменних дат та визначних подій, читацькі вечори, вечори-зустрічі, вечори-пам'яті, творчі вечори тощо. Працюють гуртки: фольклорний, інструментальний, образотворчого мистецтва та клуби за інтересами.

Філія Центру культури та дозвілля села Снячів Чернівецького району, Чернівецької області. Проводяться масові заходи, концерти, виставки до знаменних дат та визначних подій, читацькі вечори, вечори-зустрічі, вечори-пам'яті, творчі вечори тощо. Працюють гуртки художньої самодіяльності, любительські об'єднання, клуби за інтересами.

Також Наприкінці грудня 2016 року у Великокучурівській об'єднаній громаді відкрили Центр надання адміністративних послуг. Мешканцям більше не потрібно їздити до Сторожинця чи до Чернівців за необхідними документами.

Реєстрація актів цивільного стану, перереєстрація місця проживання, робота по кадастру - ось послуги, які можна отримати вже сьогодні. У планах - відкриття паспортного столу та можливості зареєструвати автомобіль.

"Перш за все це реєстрація: права на нерухоме майно; юридичних, фізичних осіб, витяг із геокадастру. Також ми плануємо реєстрацію: паспортний стіл, у мене є велике бажання, і я сподіваюсь, що нам допоможуть сприянням з якимись програмами, щоб ми у нас, у громаді могли видавати закордонні паспорти, -

розповів Василь Тодеренчук, голова Великокучурівської сільської об'єднаної територіальної громади.

ЦНАП відкрили у колишньому приміщенні ради села, зробили ремонт, облаштували робочі місця і тепер чекають на відвідувачів. У ЦНАПі працюють 6 співробітників. Вони мають усе необхідне для роботи - місце для архівів та сучасну техніку.

На території об'єднаної громади покриття соціальним захистом охоплює такі категорії населення:

- 226 багатодітних сімей;
- 56 дітей з обмеженими можливостями;
- 0 дітей без батьківського догляду;
- 0 неблагополучних сімей, які перебувають під опікою;
- 22 дітей, зареєстрованих в службі для неповнолітніх;
- 70 самотніх старших осіб, якими опікується шість працівників соціальних служб.

Однак існує необхідність у збільшенні кількості працівників та фінансових ресурсів, оскільки близько 50 старших осіб перебувають у черзі на отримання послуг, які наразі не можуть бути надані через нестачу персоналу.

Діяльність органів місцевого самоврядування у сфері соціального захисту та соціального обслуговування населення спрямована на виконання пріоритетних завдань, що визначені державною соціальною політикою.

З урахуванням створення об'єднаної громади, з 2020 року їй будуть делеговані повноваження щодо підготовки документів для отримання жителями громади державної соціальної допомоги, допомоги сім'ям з дітьми, малозабезпеченим сім'ям, допомоги інвалідам з дитинства та дітям-інвалідам, тимчасової допомоги у випадку відмови батьків сплачувати аліменти, пільг за соціальною ознакою, субсидій для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг, а також витрат на придбання скрапленого газу та твердого палива.

Основними завданнями, які ставляться перед громадою на 2023 рік, є

створення відділу Соціального захисту з метою забезпечення можливості мешканців заповнювати необхідні документи для отримання соціальних виплат та субсидій, а також забезпечення фінансової допомоги найбільш вразливим верствам суспільства. Також планується надання соціальної допомоги самотнім старшим особам, а також особам, які знаходяться у скрутній життєвій ситуації і потребують особливого догляду, особливо в осінньо-зимовий період.

У громаді наразі функціонує лише один заклад соціального захисту, де працюють соціальні працівники. Проте існує потреба у розвитку та розширенні мережі закладів соціального захисту для забезпечення якісних послуг та задоволення потреб населення.

Громада має звернутися до Міністерства охорони здоров'я з клопотанням про надання додаткової підтримки для проведення ремонтів у закладах соціального захисту, а також придбання необхідного сучасного обладнання. Планується також розширення мережі бібліотек та привертання спонсорів для підтримки місцевих закладів культури.

Загальна мета громади полягає у поліпшенні якості та доступності соціального захисту, забезпеченні необхідних соціальних послуг та задоволенні потреб населення.

Форми проведення вільного часу в громаді різноманітні. Релігійні свята з елементами традицій, які поєднують стародавні й сучасні обряди, користуються великою популярністю серед мешканців. Крім того, в громаді проводяться численні фестивалі та народні святкування, які збагачують духовно-культурне життя.

Мешканці громади залюбки відпочивають на природі, насолоджуючись її красою. Багато з них займаються риболовлею та збиранням грибів. Також популярними формами відпочинку є заняття спортом та участь в різноманітних духовно-культурних подіях.

Щодо туристичного потенціалу, наразі в громаді він не розвинений, хоча є багато привабливих зелених зон та екологічно чистих територій. На жаль, на території громади відсутні агротуристичні господарства. Однак, важливим плюсом у розвитку туризму є його близькість до кордону з Румунією, що може

сприяти притоку туристів та подальшому розвитку цієї галузі.

Деякі можливі недоліки для громади пов'язані з роботою об'єктів сфери послуг обслуговування. Наприклад:

1. Відсутність достатньої кількості закладів або їх розташування у віддалених від населених пунктів зон. Це може призводити до необхідності витратити додатковий час і кошти на дорогу до цих закладів.
2. Низька якість надання послуг через неякісне обладнання, відсутність кваліфікованих спеціалістів або недостатній рівень їх професійної підготовки.
3. Висока вартість послуг, яка може бути не доступною для окремих верств населення. Це може призвести до відчуття відчуженості з боку таких верств і соціальної напруженості в громаді.
4. Відсутність послуг, що відповідають потребам конкретних груп населення, наприклад, людей з інвалідністю, молоді або літніх людей.
5. Непрозорість діяльності та відсутність механізмів контролю з боку громадськості можуть призвести до корупції та зловживань управління в галузі сфери послуг обслуговування.

Отже, необхідно враховувати ці недоліки при плануванні та розвитку сфери послуг обслуговування в громаді, щоб забезпечити її ефективність та відповідність потребам населення.

Об'єкти сфери послуг в громаді можуть мати значний вплив на молодь, оскільки ця група населення є однією з основних споживачів послуг. Зокрема, молодь може користуватися послугами розважальних закладів, кафе та ресторанів, спортивних клубів, туристичних агенцій та інших об'єктів.

При цьому, важливо забезпечити молоді зручний доступ до цих об'єктів та забезпечити їх якісними послугами. Також необхідно враховувати потреби молоді в розвитку та відпочинку і пропонувати їм відповідні послуги.

Однак, необхідно пам'ятати про те, що деякі послуги можуть мати негативний вплив на молодь, наприклад, шкідливі звички, такі як куріння та споживання алкоголю. Тому важливо забезпечити молоді альтернативи та популяризувати здоровий спосіб життя.

Загалом, об'єкти сфери послуг можуть мати як позитивний, так і негативний вплив на молодь. Важливо забезпечити якісні послуги та пропонувати молоді альтернативи, що сприятимуть їхньому здоров'ю та розвитку.

Висновки до розділу 2.

Великочурівська сільська громада розташована у південній частині Чернівецької області у Чернівецькому районі на межі із південною частиною обласного центру, міста Чернівці. Територія громади витягнута з півдня на південний захід між містами Чернівці, Сторожинець та селищем міського типу Глибока. Розташована поміж важливих доріг міжнародного значення від Чернівців у напрямку на південь, проте не проходять територією громади безпосередньо. Через села громади Годилів, Велий Кучурів й Тисовець прокладено автошлях державного значення, який веде до українсько-румунського кордону та автошлях районного значення по лінії міста Чернівці, Сторожинець- села Годилів, Великий Кучурів, Снячів та Глибочок. Межі Великокучурівської громади проходять біля міста Чернівці, Волоківською, Глибоцькою, Кам'янською та Сторожинецькою територіальними громадами.

Клімат – помірно-континентальний. Основна форма рельєфу - погорбована рівнина. Гідрографія громади представлена річками Дерелуй, Коровля, Верхівець, Клітишня, Снячівець, озерами – 35 га. На території громади є ставки: 2 – в межах населених пунктів і 1- за межами, проте скоро буде передані. Мають належне утримання. 71 га. Вільних ділянок промислового призначення громада не має. Площа мішаних лісів -2932,39 га. Земель сільськогосподарського призначення 3519,97 га. Площа земель запасу становить 485 га.

Населення громади з кожним роком збільшується – внаслідок природного приросту, а також нового будівництва житлових будинків на території громади. Станом на 1 січня поточного року кількість населення громади складає 14418 осіб. З них – молодь у віці від 18 до 35 років – 3295 осіб, у т.ч. 1615 осіб чоловічої статі та 1680 – жіночої. Працездатне населення складає 8634 осіб. Кількість офіційно зареєстрованих безробітних осіб коливається в межах 100-130 осіб. Осіб

пенсійного віку – 3057, із них чол.-1216 , жін. – 1841.

Суспільно-географічна характеристика об'єктів побутового обслуговування в громаді показує, що вона має розвинену мережу об'єктів, що забезпечують мешканців громади необхідними послугами та товарами для задоволення їх потреб. Проте, для поліпшення рівня обслуговування може бути потрібно розширення мережі об'єктів, зокрема в окремих районах громади, де попит на послуги може бути вищим.

Ефективність сфери медичного обслуговування знижена за наявності та якістю медичного обладнання та препаратів, кваліфікацією медичного персоналу, рівнем задоволеності пацієнтів та іншими показниками. У разі високої ефективності сфери медичного обслуговування в громаді. можна очікувати покращення здоров'я населення, зменшення ризику захворювань та покращення якості життя. Водночас, недостатня ефективність цієї сфери може призвести до загрози для здоров'я населення, недооцінки попиту на медичні послуги та інших негативних наслідків.

Потребують модернізації заклади дошкільної освіти, загальної середньої освіти, підготовки професійної освіти молоді. Широкоформатний аспект національної культури населення потребує врахування національних звичаїв, обрядів та традицій на основі активної взаємодії в умовах взаєморозвитку. Територія громади має значні ресурси для розвитку туризму з використанням активних форм та прогресивних форм туристичної діяльності.

Об'єкти сфери послуг в громаді можуть мати значний вплив на молодь, оскільки ця група населення є однією з основних споживачів послуг. Зокрема, молодь може користуватися послугами розважальних закладів, кафе та ресторанів, спортивних клубів, туристичних агенцій та інших об'єктів. При цьому, важливо забезпечити молоді зручний доступ до цих об'єктів та забезпечити їх якісними послугами. Також необхідно враховувати потреби молоді в розвитку та відпочинку і пропонувати їм відповідні послуги. Важливо забезпечити молоді альтернативи та популяризувати здоровий спосіб життя. Перспективним є розвиток туристичної діяльності

РОЗДІЛ 3

ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ ВЕЛИКОКУЧУРІВСЬКОЇ ГРОМАДИ

3.1 Аналіз Стратегії сталого розвитку Великокучурівської сільської територіальної громади.

Стратегія сталого розвитку є головною програмою розвитку. Цей документ зазнав оновлення через особливі події в житті країни. Довгострокові пріоритети розвитку громади, система цілепокладання, відповідає пріоритетам стратегічного планування регіонального та національного рівнів. Документ передбачає зрівноважений розвиток громади з інтеграцією екологічної, економічної та соціально-інфраструктурних складових. Результатом такого підходу є зростання якості життя громадян з перспективою сталості визначеного росту[19].

Розробленню Стратегії сталого розвитку Великокучурівської сільської територіальної громади передують поглиблені соціологічні дослідження, фахові консультації, залучення до роботи над важливим стратегічним документом широкого представництва місцевої спільноти - сесії за участю представників влади, громадськості, організаторів та виконавців різних форм господарської діяльності, широке громадське обговорення, вибудовування оптимальних шляхів співпраці. опрацювання діагнозу стану соціально-економічного розвитку громади; проведення аналізу чинників зовнішнього і внутрішнього середовища (SWOT- аналіз); проектування майбутнього розвитку громади на стратегічну перспективу; окреслення стратегічних та операційних цілей Стратегії; вибір показників та результатів імплентації Стратегії; вибудовування напрямів взаємозв'язків між стратегією розвитку громади із іншими стратегічними документами; ідентифікацію потенційних зовнішніх джерел фінансування виконання завдань Стратегії; вибудовування системи та моніторингу реалізації Стратегії з визначенням оптимального підходу актуалізації документу; розроблення детального плану дій в межах короткої перспективи[29].

У ході проведеної діагностики були сформовані висновки соціально-економічного розвитку стану громади. Відзначені позитивні риси географічного розташування та транспортного сполучення. Проте відзначено ненадійний технічний стан автомобільних доріг та скорочення пасажирського залізничного транспорту. Відбулося переорієнтування мешканців громади на автомобільний транспорт та автобусні сполучення.

Місцева економічна база та ринок праці зумовлені вигідністю комунікаційного розташування до міста, наявна близькість пунктів перетину кордону, залізничних та автомобільних доріг міжнародного значення, культурні та природні цінності. Прикордонний розташування Великокучурівської громади поруч з позитивними рисами: близькість до обласного центру активізує пов'язані із активізацією діяльності малих та середніх підприємств у торгівлі, дрібного товарного виробництва, сфері послуг. Має проблеми виїзду на заробітки за кордон майже 40% активно працюючого населення.

На площі громади у 97,2 м² у 2020 році проживало 14,6 тис мешканців. При цьому 50% проживало у адміністративному центрі громади. Середня густота населення 150 чол. /м². Позитивністю сальдо міграцій вирізняється село Годилів з прикордонним розташуванням до обласного центру міста Чернівці.

Основні фінансові впливання у відбудову комунікацій території громади були зроблені самими мешканцями сіл у 90-ті роки.

Демографічний прогноз Стратегії в цілому позитивний. У Стратегії відзначається позитивна інтеграція мешканців громади в її інтеграцію. Багатокультурність населення є провідною та сильною рисою у розвитку громади.

Місцеве самоврядування представлене 26 депутатами. Робота виконавчих органів із сільською радою налагоджена. У сільській раді переважають депутати до 45 років (66%). Працівники бюджетної сфери складають 46%, комерційної сфери - 42%, тимчасово не працюють – 12%. В громаді працює центр надання адміністративних послуг. Освітні послуги надають 6 закладів освіти з оптимальною мережею та кількісним навантаженням. Закладів культури – 4.

На утриманні громади дитячо-юнацька спортивна школа. Працює офіційний веб-сайт Великокучурівської громади, на якому відображається її широкоформатна діяльність.

Екологічна ситуація важливе поле діяльності громади. Тиск на довкілля здійснюють транспортні шляхи, близькість до обласного центру, нові житлові забудови без водно-каналізаційної структури на переважній території, недостатня кількість очисних споруд має негативний вплив на навколишнє середовище. Високий рівень газифікації, електричними та твердопаливними котлами.

Повені та паводки, спричинені річкою Дерелуй виникають через інтенсивних опадів займають досить велику територію та створюють проблеми й шкоду.

Проблемою є відсутність власного комунального підприємства.

Місцеві фінанси у порівнянні із 2020 роком у 2023 році зменшилися майже на 3 млн грн та в цілому склав майже 91,5 млн грн (з розрахунку на одного жителя громади 6267 грн) через відсутність інфраструктурної субвенції та зменшенням обсягу додаткової дотації. Проте зріс обсяг власних доходів (29%) та обсяг освітньої субвенції.

Сумарні видатки бюджету громади у 2023 році склали майже 87 млн грн..

Найважливіші видатки – 63% освіта, 15,2% - забезпечення діяльності органів самоврядування.

Отже, суспільно-географічна характеристика соціальної інфраструктури Великокучурівської громади полягає у наступному:

1. Основні галузі соціальної інфраструктури: у громаді працюють школи, дитячі садки, амбулаторії загальної практики, магазини, аптеки, банки, пошта, культурно-спортивні заклади (бібліотеки, клуби, стадіони, спортивні зали). Проте у деяких сільських населених пунктах не завжди є амбулаторії та дитячі садки.
2. Розвиток інфраструктури: Великокучурівська громада має розвинену дорожню мережу, залізничну станцію, що забезпечує підключення до міжнародного

транспортного коридору. Однак у деяких сільських населених пунктах відсутній під'їзд до доріг загального користування.

3. Економічний потенціал: Великокучурівська громада має розвинену аграрну галузь та промисловий потенціал у вигляді кількох підприємств з виробництва будівельних матеріалів.

Узагалі, Великокучурівська громада має достатній рівень розвитку соціальної інфраструктури, проте деякі сільські населені пункти мають менш р. На основі суспільно-географічної характеристики соціальної інфраструктури Великокучурівської громади можна зробити висновок про те, що вона є досить розвиненою. Наявність різноманітних закладів побутового обслуговування, медичних установ та освітніх закладів свідчить про те, що жителі громади мають доступ до основних соціальних послуг.

Однак, деякі населені пункти громади, зокрема села на околицях, мають менше кількість соціальних об'єктів порівняно з центральними населеними пунктами. Це може становити проблему для мешканців віддалених сіл, які змушені довго дорожити для отримання необхідних соціальних послуг.

Загалом, розвиток соціальної інфраструктури Великокучурівської громади можна оцінити як задовільний, але потребує подальшого вдосконалення та розвитку, зокрема у віддалених селах.

Територіальне планування Об'єктів побутового, медичного та сфери послуг у Великокучурівській громаді передбачає визначення потреб населення у таких послугах та створення оптимальної мережі закладів соціальної інфраструктури на території громади.

Основні кроки територіального планування таких Об'єктів включають:

1. Збір та аналіз даних про населення громади, їх потреби у побутових, медичних та інших сферах обслуговування.
2. Визначення кількості та типів закладів соціальної інфраструктури, які потрібні для задоволення потреб населення.
3. Визначення потрібної площі та оснащення цих закладів.

4. Розроблення плану розташування закладів соціальної інфраструктури на території громади, враховуючи діючі заклади та їх потужності.
5. Оцінка вартості будівництва та утримання закладів, а також визначення джерел фінансування.
6. Розроблення календарного плану реалізації проекту з урахуванням бюджетних та інших термінових обмежень.
7. Взаємодія з органами місцевого самоврядування та громадськістю для забезпечення підтримки та участі у реалізації проекту.
8. Моніторинг реалізації проекту та внесення необхідних коректив для досягнення максимальної ефективності.

Таке територіальне планування допомагає забезпечити наявність достатньої кількості та якісного рівня обслуговування в громаді, а також сприяє сталому розвитку територій.

Для успішного впровадження територіального планування Об'єкти побутового, медичного та сфери послуг у Великокучурівській громаді, необхідно залучення всіх зацікавлених сторін, таких як органи місцевого самоврядування, мешканці громади, бізнес-структури та інші.

Крім того, необхідно проводити ретельний аналіз потреб населення в різних видах послуг та враховувати демографічні, економічні та інші соціально-географічні характеристики громади. Важливим етапом є визначення потенційних місць для розміщення нових закладів та врахування наявних об'єктів соціальної інфраструктури.

Крім того, необхідно враховувати технологічний розвиток та інноваційні підходи у використанні об'єктів соціальної інфраструктури та впроваджувати їх для підвищення ефективності та якості надання послуг.

Таким чином, Територіальне планування Об'єкти побутового, медичного та сфери послуг у Великокучурівській громаді допоможе забезпечити належний рівень надання соціальних послуг населенню та сприятиме сталому розвитку громади в цілому.

Аналіз проблем громади зазвичай здійснюється шляхом збору та аналізу різноманітних даних, таких як соціально-економічні показники, статистика здоров'я та освіти, демографічні дані, анкетування та опитування населення та експертів тощо. Для проведення аналізу також можуть використовуватися експертні оцінки, засідання робочих груп, фокус-групи та інші методи дослідження.

Аналіз проблем громади зазвичай здійснюється з метою виявлення основних проблем та потреб населення, їх причин та наслідків, а також можливих шляхів вирішення цих проблем. Результати аналізу можуть використовуватися для розробки стратегій та планів розвитку громади, а також для визначення пріоритетів і напрямків діяльності місцевих органів влади та громадських організацій.

Перспектива розвитку громади - це план або стратегія, яка визначає напрямки та цілі розвитку громади на майбутнє. Вона базується на аналізі поточного стану громади та враховує її потенціал, можливості та виклики, що виникають. Перспектива розвитку громади може включати в себе різноманітні напрямки, такі як соціальна інфраструктура, економіка, культура, освіта, охорона здоров'я, житлове господарство та інші. Головною метою перспективи розвитку громади є створення сприятливих умов для життя та розвитку мешканців громади на протязі тривалого періоду часу.

Аналіз перспектив розвитку дозволяє визначити потенційні можливості та ризики в майбутньому, що дозволяє визначити ефективні напрямки розвитку громади та розробити стратегічні плани дій. В результаті аналізу перспектив розвитку можна зрозуміти, які сфери потребують підтримки та розвитку, які можливості є для залучення інвестицій та які загрози можуть стати перешкодою на шляху досягнення поставлених цілей. Такий аналіз дозволяє грамотно спланувати дії та здійснювати своєчасні корективи в розвиток громади, що забезпечує ефективний і стійкий розвиток на довгостроковій перспективі.

У дослідженні територіальної громади як суб'єкту розвитку важлива роль організації надання послуг закладами соціальної інфраструктури. Пропонується

використовувати комплексні методології розвитку соціальної інфраструктури на рівні регіону (територіальної громади), включаючи суб'єктно-функціональний і організаційно-цілісний підходи, програмний, нормативний, міжбюджетний та страховий інструментарій. Це дозволяє розглядати територіальну громаду з точки зору виконання нею державних соціально-економічних функцій, які трансформовані в цілі й завдання розвитку цього територіального утворення.

Також варто враховувати економіку регіону як поєднання різних структур, формувати місцеві бюджети та бюджети галузей соціальної інфраструктури за програмно-цільовим і нормативними методами, збалансовувати витратну і доходну частини бюджетів за принципом субсидіарності та страховими механізмами[7].

Великокучурівська громада має певні проблеми і перспективи у розвитку соціальної інфраструктури. До проблем можна віднести недостатню кількість об'єктів побутового обслуговування та медичного обслуговування, їх низьку ефективність, нерівномірне розміщення по території громади, недостатній фінансовий ресурс для розвитку та покращення існуючих об'єктів соціальної інфраструктури.

Однак, є перспективи у розвитку соціальної інфраструктури Великокучурівської громади. По-перше, можливе залучення інвестицій для будівництва нових об'єктів та модернізації існуючих. По-друге, можна забезпечити збільшення фінансової підтримки від держави та залучення грантів для розвитку соціальної інфраструктури. По-третє, можна використовувати інноваційні технології в обслуговуванні населення та покращенні якості надання послуг.

Отже, для досягнення успішного розвитку соціальної інфраструктури Великокучурівської громади необхідно працювати над розв'язанням проблем та використовувати перспективні можливості, що дозволить підвищити рівень життя мешканців та збільшити економічний потенціал регіону.

3.2 Інвестиційний план розвитку громади з використанням swot - аналізу і його видів

SWOT-АНАЛІЗ СЕРЕДОВИЩА ГРОМАДИ - важливий метод аналізу чинників внутрішнього й зовнішнього середовища громади, який виокремлює сильні та слабкі сторони, можливості й загрози.

SWOT-аналіз СТГ здійснено на основі матеріалів дослідження соціально-економічного стану сіл, які входять до складу територіальної громади із залученням сильних та слабких сторін спільноти експертів Фонду Менеджерських ініціатив міста Люблін(Польща), працівників місцевого самоврядування та громадських активістів.

СИЛЬНІ СТОРОНИ	СЛАБКІ СТОРОНИ
1.Вигідне географічно-територіальне розташування, близько обласного центру – Чернівців.	1. Недостатнє фінансування і підтримка інфраструктури села зі сторони держави.
2. Наявність автомобільних доріг державного значення.	2. Незадовільний стан окремих асфальтованих і гравійних доріг.
3.Позитивна демографічна динаміка.	3. Низька якість управління у різних сферах, наявність корупції.
4. Відсутність забруднюючих промислових підприємств.	4. Підприємці, що працюють на території громади, але не зареєстровані в ній, платять податки за місцем реєстрації.
5.Значний обсяг надходження коштів від трудових мігрантів з-за кордону.	5.Відсутність інституцій підтримки бізнесу.
6.Наявність кваліфікованих трудових ресурсів.	6.Незадовільний стан окремих приміщень соціально-культурної інфраструктури.
7.Значний туристичний історико-культурний та природно- рекреаційний потенціал.	7.Брак централізованої системи водопостачання та каналізації на території громади.
8. Усі домашні господарства електрифіковані і газифіковані.	8.Не розвинений туристичний потенціал, відсутність агротуристичних господарств, низький рівень інфраструктурних комунікацій у

	рекреаційних зонах.
9.Досвід в реалізації проектів за підтримки міжнародних структур.	
10.Ініціативні мешканці.	
МОЖЛИВОСТІ	ЗАГРОЗИ
1.Можливості участі у 2 програмах транскордонної співпраці.	1.Міграція населення за межі села та за кордон для працевлаштування.
2.Близькість кордону з ЄС – туристичний та торговий потенціал.	2.Політична нестабільність та зростання соціальної напруги в суспільстві у зв'язку з військовими діями на сході країни.
3.Можливість залучення інвесторів з огляду на географічне розташування громади та існуючий значний ринок збуту (Калинівський ринок та близькість ЄС)	3.Зарегульованість економіки, високий рівень корумпованості.
	4.Коливання курсу національної грошової одиниці, фінансова нестабільність.
	5.Недостатнє державне фінансування закладів освіти, науки, культури, охорони здоров'я, житлово-комунального та дорожнього господарства.
	6.Відтік кваліфікованих кадрів за кордон в інші регіони, депопуляція населення краю.
	7.Зростання рівня безробіття.

Матеріальною та фінансовою основою місцевого самоврядування є рухоме й нерухоме майно, доходи місцевих бюджетів, інші кошти, земля, природні ресурси, які є у комунальній власності територіальних громад сіл, об'єкти їхньої спільної власності, що перебувають в управлінні районних і обласних рад [3]

У формуванні дохідної частини місцевих ресурсів на основі нестабільності та незначущості власних джерел доходу не треба обмежувати роль державних дотацій та субвенцій, бо тільки так держава може впливати на розвиток самоврядування[10]

Шкала оцінки інвестиційної готовності Великокучурівської громади[33]

Розділи / Категорії	Бал в категорії	Цільовий бал, щоб бути готовим до інвестицій	Поточний результат
	Загальний бал		
Розділ А – Знання			
Контакти	5	4	5
Планування землекористування	18	15	14
Залучення Вашої бізнес-спільноти	5	3	3
Джерела інформації	2	0	2
РАЗОМ	30	22	24
Розділ Б – Ресурси			
Кадастр промислових земель	8	6	5
Спільні підприємства	2	1	2
Потенціал економічного розвитку	4	3	4
РАЗОМ	14	10	11
Розділ В – Комунікація, зв'язок			
Профілі (параметри) громади та вибору ділянки під забудову	12	8	11
Веб-сайт	5	4	4
Інші міркування щодо комунікацію та зв'язку	3	0	3
РАЗОМ	20	12	18

План місцевого економічного розвитку Великокучурівської сільської територіальної громади[20] відповідно Стратегії має таке бачення розвитку:

1. Комунальна інженерна інфраструктура;
2. Рівень розвитку окремих населених пунктів вирівнюється на основі згуртованості мешканців з вирішення ідей власного розвитку;
3. Економічна база громади диверсифікується до інтегральної частини соціально-економічної системи сільської територіальної громади;
4. Громада – сучасний простір самореалізації підприємництва, ініціативності, працьовитості.

Визначає цілі:

1. Активізації приватного бізнесу в громаді із створенням сприятливих умов для: залучення інвестицій, створивши місцеву раду підприємців; сприяння розвитку професійного й творчого потенціалу молоді; доступ до реальних важелів управління місцевим розвитком через підвищення якості просторового управління; управління земельними ресурсами, підготовка готових пропозицій для потенційних інвесторів в місцеву економіку; розвиток маршрутів для велисопедистів на території громади, рекреаційних можливостей Тисового яру з облаштуванням туристичних зон.
2. Утворення комфортних зон проживання через розширення та урізноманітнення громадського простору у селах громади. Формування систем громадської та екологічної безпеки, благоустрій громадських місць. Удосконалення інженерно-транспортної системи громаді, послуг водопостачання, водовідведення та твердих побутових відходів.
3. Спрямування громади до створення простору розвитку й самореалізації членів громади. Розширення культурного дозвілля молоді та осіб старшого віку. Розвиток освітнього простору з орієнтацією на дитину. Модернізація соціального захисту населення, популяризація та розширення інфраструктури фізкультури та спорту громадського користування.

Програма вирішення проблем соціальної інфраструктури Великокучурівської громади може містити наступні кроки:

1. Оцінка стану соціальної інфраструктури. Провести комплексне дослідження стану об'єктів соціальної інфраструктури (школи, медичні заклади, культурні центри, тощо) з визначенням пріоритетних напрямків розвитку.
2. Планування та фінансування. Розробити план розвитку соціальної інфраструктури, що включатиме пріоритетні напрямки розвитку та фінансування проектів. Врахувати можливості отримання додаткових коштів від державних та інших джерел.
3. Розвиток інфраструктури медичного обслуговування. Розробити програму розвитку медичного обслуговування, зокрема, розширення мережі амбулаторій та поліклінік, підвищення якості та кількості медичних послуг,

залучення висококваліфікованих медичних працівників.

4. Розвиток освітньої інфраструктури. Розширення мережі шкіл та дошкільних закладів, підвищення якості навчання та викладання сучасних технологій, підвищення мотивації та кваліфікації педагогічних кадрів.
5. Розвиток культурної інфраструктури. Проведення ремонтних робіт та реконструкції культурних центрів, бібліотек та музеїв, організація культурно-масових заходів та фестивалів.
6. Розвиток інфраструктури спорту та відпочинку. Розширення мережі спортивних закладів та інфраструктури для відпочинку, організація спор
7. Розвиток транспортної інфраструктури:
 - Встановлення нових зупинок громадського транспорту та забезпечення їх комфортними умовами;
 - Покращення якості доріг та тротуарів;
 - Розвиток велосипедної інфраструктури.
7. Розвиток інформаційної інфраструктури:
 - Забезпечення доступу до інтернету у всіх населених пунктах громади;
 - Встановлення інформаційних стендів та інтерактивних екранів у громадських місцях;
 - Запровадження електронних сервісів у роботі місцевої влади та закладів соціальної інфраструктури.
8. Підвищення ефективності управління соціальною інфраструктурою:
 - Розробка та впровадження системи моніторингу та оцінки якості послуг, що надаються закладами соціальної інфраструктури;
 - Створення механізмів залучення громадськості до управління соціальною інфраструктурою;
 - Проведення навчань для працівників закладів соціальної інфраструктури щодо управління ресурсами та підвищення якості наданих послуг.
9. Залучення інвестицій та партнерства:
 - Активна робота з місцевими підприємцями та інвесторами для залучення інвестицій у розвиток соціальної інфраструктури;

- Пошук партнерів для спільного вирішення проблем соціальної інфраструктури;
- Розробка та впровадження інноваційних проектів у сфері соціальної інфраструктури з метою залучення інвестицій та підвищення ефективності її роботи.

10.Розвиток інформаційної інфраструктури: забезпечення доступу до Інтернету та високошвидкісного Інтернету в усіх населених пунктах громади; створення місцевих інформаційних центрів для надання допомоги населенню у вирішенні питань соціальної інфраструктури.

11.Розвиток екологічної інфраструктури: покращення утилізації твердих побутових відходів; підвищення якості повітря та води в місцевості; створення мережі екопарків та зон відпочинку.

12.Підвищення ефективності управління соціальною інфраструктурою: забезпечення ефективної роботи органів місцевого самоврядування та взаємодії з державними інституціями; залучення громадськості до планування та реалізації проектів розвитку соціальної інфраструктури.

Програма буде реалізована за допомогою місцевого бюджету, державних коштів, залучення інвестицій та фінансової підтримки міжнародних організацій. Реалізація програми передбачає моніторинг та оцінку результатів її реалізації з метою коригування та покращення ефективності виконання завдань.

Конкретні перспективи розвитку соціальної інфраструктури Великокучурівської громади розглядаються в рамках Програми «Децентралізація приносить кращі результати та ефективність» (DOBRE), що виконується міжнародною організацією Глобал ком'юнітіз (Global Communities) та фінансується Агентством США з міжнародного розвитку (USAID). Великокучурівська ТГ є партнером в Чернівецькій області.

Висновки до розділу 3.

Вивчення територіального планування соціальної інфраструктури Великокучурівської громади дало можливість оцінити сучасний стан соціальної інфраструктури, проблеми, з якими зіштовхується громада, та перспективи розвитку.

Аналіз показав, що громада має певні проблеми, пов'язані з недостатньою розвиненістю окремих галузей соціальної інфраструктури, необхідністю покращення якості надання послуг, а також з обмеженості бюджетних ресурсів для здійснення розвитку.

Для вирішення цих проблем було запропоновано ряд заходів, таких як розвиток інфраструктури здоров'я та освіти, покращення якості життя громади, залучення інвестицій тощо. Важливо також здійснювати моніторинг і аналіз ефективності виконання програм та проектів розвитку соціальної інфраструктури, щоб вчасно коригувати напрямки діяльності.

Отже, територіальне планування соціальної інфраструктури є важливим елементом розвитку громади. Забезпечення належного рівня розвитку соціальної інфраструктури є передумовою для забезпечення належних умов життя та добробуту громади. Тому, важливо проводити постійний моніторинг та аналіз ефективності роботи, щоб забезпечити належну якість та ефективність реалізованих проектів та програм розвитку соціальної інфраструктури.

ВИСНОВКИ

Актуальна Стратегія розвитку громад сприяє відкриттю нових можливостей не тільки економічного розвитку, а продукує розвиток комфорту та якості життя не тільки членів громади, а й країни в цілому. Дослідження проблематики стратегічного розвитку громад складають основу досліджень науковців О. Берданова, Г. Васильченка, А. Ткачук, А. Мельник, Г. Монастирського, Г. Желюк та інших.

Різноманітність громад потребує гнучкості, індивідуалізації та модернізації існуючих методичних та теоретичних положень. Тому дослідження особливостей розробки стратегій розвитку для кожної громади має наукову та практичну цінність. Важливим є визначення головних теоретико-практичних засад стратегічного планування громад, які утворять фундамент аналізу технології планування та особливості розробки стратегії розвитку конкретної територіальної громади і на цій основі вибудувати комплексний план розвитку просторового розвитку територіальної громади – одночасно містобудівна документація на місцевому рівні та документація із землеустрою, що розробляється з метою забезпечення сталого розвитку території.

Соціальна інфраструктура є необхідним елементом розвитку сільської місцевості та має велике значення для покращення якості життя місцевого населення. У контексті зростаючої ролі сільської місцевості в економіці та соціальному житті країни, територіальне планування соціальної інфраструктури є важливим завданням для підтримки розвитку територій та підвищення якості життя місцевого населення. Охоплює різноманітні об'єкти та послуги, які забезпечують соціальне забезпечення населення. Це можуть бути медичні заклади, освітні установи, об'єкти культури, спорту, соціального обслуговування та інші.

Важливість соціальної інфраструктури полягає в тому, що вона сприяє формуванню соціальної сфери суспільства, забезпечує населенню доступ до основних соціальних послуг та зменшує соціальну нерівність. Крім того, соціальна інфраструктура є важливим фактором для забезпечення здоров'я

населення та підтримки економічного розвитку регіону.

Соціальну інфраструктуру можна розглядати як сукупність галузей, які прямо або опосередковано пов'язані зі сферою послуг. Забезпечення населення якісними послугами у сфері охорони здоров'я, освіти, культури, житлово-комунального господарства та інших галузях є важливою складовою розвитку суспільства. Соціальну інфраструктуру розуміють як комплекс (сукупність) матеріальних об'єктів, які необхідні для задоволення потреб і забезпечення загальних умов ефективної діяльності людини в усіх сферах суспільного життя.

XX століття внесло до змісту поняття «інфраструктура» інституціональну, виробничу, соціально-побутову, екологічну та персональну складові, перетворивши її в одну із базисних категорій економіки. Набула нових значень – рух потоків продукції, людей, вантажів, енергії, інформації як критерії успіху економічних підприємств. Сьогодні представляє трактування інфраструктури у широкому спектрі словників. Проте при цьому вирізняється неоднозначністю.

Методи дослідження соціальної інфраструктури є важливим інструментом для аналізу, планування та розвитку соціальної інфраструктури. Вони дозволяють визначити стан і потреби населення в різних сферах соціальної інфраструктури, оцінити наявні ресурси та їх використання, визначити пріоритетні напрямки розвитку та ресурси, необхідні для їх реалізації. До методів дослідження соціальної інфраструктури можна віднести анкетування населення, опитування експертів, аналіз статистичних даних, проведення економіко-математичного моделювання та інші. Поєднання різних методів дослідження соціальної інфраструктури може допомогти отримати більш повне та точне розуміння стану та потреб цієї сфери.

Важливо також пам'ятати про те, що вибір методів дослідження повинен залежати від конкретної проблеми або запитання дослідження. Наприклад, якщо метою дослідження є визначення рівня задоволеності населення якістю медичних послуг, то доцільним може бути використання соціологічних опитувань та інтерв'ю з пацієнтами, а також аналіз статистичних даних щодо кількості та якості наданих медичних послуг. Також важливо забезпечити взаємодію та

координацію між дослідженнями, щоб уникнути дублювання зусиль та забезпечити повноту та точність отриманої інформації.

Великокучурівська сільська громада розташована у південній частині Чернівецької області у Чернівецькому районі на межі із південною частиною обласного центру, міста Чернівці. Територія громади витягнута з півдня на південний захід між містами Чернівці, Сторожинець та селищем міського типу Глибока. Розташована поміж важливих доріг міжнародного значення від Чернівців у напрямку на південь, проте не проходять територією громади безпосередньо. Через села громади Годилів, Великий Кучурів й Тисовець прокладено автошлях державного значення, який веде до українсько-румунського кордону та автошлях районного значення по лінії міста Чернівці, Сторожинець- села Годилів, Великий Кучурів, Снячів та Глибочок. Межі Великокучурівської громади проходять біля міста Чернівці, Волоківською, Глибоцькою, Кам'янською та Сторожинецькою територіальними громадами.

Клімат – помірно-континентальний. Основна форма рельєфу - погорбована рівнина. Гідрографія громади представлена річками Дерелуй, Коровля, Верхівець, Клітишня, Снячівець, озерами – 35 га. На території громади є ставки: 2 – в межах населених пунктів і 1- за межами, проте скоро буде передані. Мають належне утримання. 71 га. Вільних ділянок промислового призначення громада не має. Площа мішаних лісів - 2932,39 га. Земель сільськогосподарського призначення 3519,97 га. Площа земель запасу становить 485 га.

Населення громади з кожним роком збільшується – внаслідок природного приросту, а також нового будівництва житлових будинків на території громади. Станом на 1 січня поточного року кількість населення громади складає 14418 осіб. З них – молодь у віці від 18 до 35 років – 3295 осіб, у т.ч. 1615 осіб чоловічої статі та 1680 – жіночої. Працездатне населення складає 8634 осіб. Кількість офіційно зареєстрованих безробітних осіб коливається в межах 100-130 осіб. Осіб пенсійного віку – 3057, із них чол.-1216, жін. – 1841.

Суспільно-географічна характеристика об'єктів побутового обслуговування в громаді показує, що вона має розвинену мережу об'єктів, що забезпечують

мешканців громади необхідними послугами та товарами для задоволення їх потреб. Проте, для поліпшення рівня обслуговування може бути потрібно розширення мережі об'єктів, зокрема в окремих районах громади, де попит на послуги може бути вищим.

Ефективність сфери медичного обслуговування знижена за наявності та якістю медичного обладнання та препаратів, кваліфікацією медичного персоналу, рівнем задоволеності пацієнтів та іншими показниками. У разі високої ефективності сфери медичного обслуговування в громаді, можна очікувати покращення здоров'я населення, зменшення ризику захворювань та покращення якості життя. Водночас, недостатня ефективність цієї сфери може призвести до загрози для здоров'я населення, недооцінки попиту на медичні послуги та інших негативних наслідків.

Потребують модернізації заклади дошкільної освіти, загальної середньої освіти, підготовки професійної освіти молоді. Широкоформатний аспект національної культури населення потребує врахування національних звичаїв, обрядів та традицій на основі активної взаємодії в умовах взаєморозвитку. Територія громади має значні ресурси для розвитку туризму з використанням активних форм та прогресивних форм туристичної діяльності.

Об'єкти сфери послуг в громаді можуть мати значний вплив на молодь, оскільки ця група населення є однією з основних споживачів послуг. Зокрема, молодь може користуватися послугами розважальних закладів, кафе та ресторанів, спортивних клубів, туристичних агенцій та інших об'єктів. При цьому, важливо забезпечити молоді зручний доступ до цих об'єктів та забезпечити їх якісними послугами. Також необхідно враховувати потреби молоді в розвитку та відпочинку і пропонувати їм відповідні послуги. Важливо забезпечити молоді альтернативи та популяризувати здоровий спосіб життя. Перспективним є розвиток туристичної діяльності

Вивчення територіального планування соціальної інфраструктури Великокучурівської громади дало можливість оцінити сучасний стан соціальної інфраструктури, проблеми, з якими зіштовхується громада, та перспективи

розвитку.

Аналіз показав, що громада має певні проблеми, пов'язані з недостатньою розвиненістю окремих галузей соціальної інфраструктури, необхідністю покращення якості надання послуг, а також з обмеженості бюджетних ресурсів для здійснення розвитку.

Для вирішення цих проблем було запропоновано ряд заходів, таких як розвиток інфраструктури здоров'я та освіти, покращення якості життя громади, залучення інвестицій тощо. Важливо також здійснювати моніторинг і аналіз ефективності виконання програм та проектів розвитку соціальної інфраструктури, щоб вчасно коригувати напрямки діяльності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Агенти громад. Великокучурівська ОТГ. URL:
<https://www.youtube.com/watch?v=NqkWmjC2cCk>
2. Атаманс О. П. Теоретичне обґрунтування і практика застосування в економічних дослідженнях терміну «інфраструктура». Європейський вектор економічного розвитку. Дніпропетровськ, 2012. № 1 (12). С. 10-15.
3. Берданова О. Ресурсне забезпечення регіонального та місцевого розвитку. Київ. 2014 URL:
http://regionet2.1gb.ua/files/05.RLD_Resource_Berdanova_Materials_UA.pdf
4. Боднар О.А. Формування стратегічних напрямів регіонального сільського розвитку. Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидат економічних наук. Одеса, 2019.
5. Брунець Б. Р. Сутність означення поняття інфраструктура. Науковий вісник НЛТУ України: збірник наук.-техніч. пр. 2012. Вип. 22.5. С. 377.
6. Бульба В. Г., Оробей В. В. Наукові підходи до визначення поняття «соціальна інфраструктура сільських територій» та його публічно-управлінський зміст. «Global Scientific Trends: Economics and Public Administration». 2021. Vol. 2/2021. С. 75-92.
7. Булкат М. Ознаки та поняття зовнішніх функцій / М. Булкат // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. – 2011. – № 88. – С. 113–115
8. Великокучурівська СТГ. Економічний профіль станом на 01 січня 2023 року. https://api.na5ku.com.ua/ups/57f0b2-180c74-d1eee4-e7fa30-596570-e2ddf0-b9a58e-c21679-1a7b67-2f58bc/2024/05/order-pre/7Q/ga/2ae87e569c466_536218829_1716295262.pdf
9. Верланов Ю. Ю. Інфраструктура: поняття, погляди на самоорганізацію. Наукові праці. Миколаїв : Вид-во МФ НаУКМА, 1998. Вип. 1. Т. 1. Економіка. URL : <https://lib.chmnu.edu.ua/pdf/naukpraci/economy/1998/1-1-1.pdf>.
10. Дем'янишина О.А., Об'єднані територіальні громади як крок у розвитку сільських територій. URL:

https://dspace.udpu.edu.ua/bitstream/123456789/11124/1/Demianyshyna_%D0%A71_%20%D0%A5%D0%B0%D1%80%D0%BA%D1%96%D0%B2_%D0%B0%D0%B3%D1%80%D0%B0%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%B9-42-44.pdf

11. Державна служба статистики України : офіційний веб-портал. URL : <https://ukrstat.gov.ua/>.
12. Динаміка, структура та проблеми інвестування в соціальну інфраструктуру : кол. моногр. / В. М. Новіков, Ю. О. Карягін, А. Г. Гвелесіані / за наук. ред. д.е.н., проф. В. Новікова ; Нац. акад. наук Укр., Ін-т демогр. та соц. дослідж. ім. М. В. Птухи ; Ін-т укр.-польск. співпрац.; Вищ. школ. тур. та ін.-х мов у Варшаві. Київ, 2021. 94 с.
13. Економічна енциклопедія. У 3-х т. (2000). Редкол.: С. В. Мочерний (відп. ред.) та ін. Київ: Вид. центр «Академія». Т. І. С. 702
14. Економічний словник / Й. С. Завадський, Т. В. Осовська, О. О. Юшкевич. Київ : КОНДОР, 2006. 355 с.
15. Історико-краєзнавчий портрет Чернівецької області .Сторожинецький район URL: <https://bukportret.info/storozhinetskiy-rayon/>
16. Казюк Я. Аналіз методик оцінювання спроможності територіальних громад, висновки, пропозиції. Місцеве самоврядування та централізація. 2023 URL: <https://pravo.org.ua/blogs/analiz-metodyk-otsinyuvannya-spromozhnosti-terytorialnyh-gromad-vysnovky-propozytsiyi/>
17. Кінаш І.П. Фактори впливу на формування соціальної інфраструктури сталого розвитку України / І. П. Кінаш // Вісник Вінницького політехнічного інституту. – 2012. – № 3. – С. 48–51.
18. Оробей В. В. Публічне управління розвитком соціальної інфраструктури сільських територій. Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії. Харків, 2024
19. Остапенко П. .Критерії спроможної громади: досвід України URL: <https://decentralization.ua/news/13922>
20. План місцевого економічного розвитку Великокучурівської сільської територіальної громади.

21. Рекуненко І.І. Науково-методичні аспекти дослідження поняття «інфраструктура» як економічної категорії. Экономика и управление. 2012. № 3. С. 57-62.
22. Розвиток соціальної інфраструктури [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://agroua.net/economics/documents/category-3/doc-5/>
23. Сайт громади: ВЕЛИКОКУЧУРІВСЬКА СІЛЬСЬКА ОБ'ЄДНАНА ТЕРИТОРІАЛЬНА ГРОМАДА [Електронний ресурс]. URL: <https://velikokuchurivska.gromada.org.ua/>
24. Сайт громади: ВЕЛИКОКУЧУРІВСЬКА СІЛЬСЬКА ОБ'ЄДНАНА ТЕРИТОРІАЛЬНА ГРОМАДА URL: <https://vk-stg.gov.ua/>
25. Садчикова І. Концептуальні положення обґрунтування сутності категорії «інфраструктура». Проблеми і перспективи економіки та управління. 2021. № 4 (24). С. 155-169
26. Серьогіна-Берестовська О.В. Державне регулювання розвитку сільської інфраструктури. Дисертація на здобуття ступеня кандидата наук з державного управління. Харків. 2019
27. Соціальна інфраструктура на шляхах реформування місцевого самоврядування: кол. моногр. / В.М. Новіков, Н.М. Деєва, А. Г. Гвелесіані [та ін.]; за наук. ред. д.е.н., проф. В.М. Новікова; д.е.н. (хабілітованого), проф. Здіслава Сіройча. – Київ-Варшава, 2018. – 431 с.
28. Статут об'єднаної територіальної громади сіл Великий Кучурів, Городилів, Тисовець, Снячів, Глибочок Сторожинецького району Чернівецької області URL: <https://velikokuchurivska.gromada.org.ua/statut-gromadi-1522319177/>
29. Стратегія сталого розвитку Великокучурівської територіальної громади на 2021-2029 роки URL: https://api.na5ku.com.ua/ups/57f0b2-180c74-d1eee4-e7fa30-596570-e2ddf0-b9a58e-c21679-1a7b67-2f58bc/2024/05/order-pre/3K/O2/11d87e569c466_345444704_1716295262.pdf
30. Структура земельного фонду URL: <https://vk-stg.gov.ua/economic-profile/economy>
31. Населення. URL: <https://vk-stg.gov.ua/economic-profile/economy>

32. Термінологічний словник-довідник з будівництва та архітектури. Р. А. Шмиг, В. М. Боярчук, І. М. Добрянський, В. М. Барабаш; за заг. ред. Р. А. Шмига. Львів, 2010. С. 104-105.
33. Шкала оцінки інвестиційної готовності Великокучурівської громади
[URL:https://vk-stg.gov.ua/economic-profile](https://vk-stg.gov.ua/economic-profile)
34. Формування та функціонування ринку агропромислової продукції : практ. посіб. / за ред. П. Т. Саблука. Київ : ІАЕ УААН, 2000. 556 с.
35. Хаджинов І.В. Методологічні особливості вивчення поняття «інфраструктура» та її функції. Економічний вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут». 2013. № 10. С. 38-41. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/evntukpi_2013_10_9
36. Юрченко С. О. Соціальна інфраструктура як фактор сталого розвитку регіону. Сб.: Географія та туризм. К. : Альтерпрес. 2011. Вип. 15. С. 22- 28.
37. Rosenstein-Rodan P. Notes on the Theory of the «Big Push». Economic Development for Latin America. 1961. № 4. P. 60.